D 980-2 52
19.5.55
#1153 4

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3. Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

Nr. 1,236 ? PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 13, 1955, TORONTO, ONTARIO METAI XXIV

Pirmasis: 1233.

Vakarų Vokietijos valdžia atliko viską, kad Vokietija nebūtų suvienyta. Jei neįvyks pakaitų, Vokietija paliks suskaldyta ilgam laikui. Ypač keblioj padėtyj lieka Berlynas, perskeltas pusiau. Nuotraukoje matote vakarinės dalies policininką treniruojant šunį gaudymui "šmugelninkų". Daug u m a paprastų vokiečių nori, kad Vokietija eitų Austrijos keliu. Austrija pasirenka neutralumą.

Francija ir Anglija Ragina Ameriką Sutikt Turėti 4 Didžiųjų Pasitarimą

PARYŽIUS. — Atšventę dešimties metų sukaktį nuo galutino hitlerininkų sumušimo priėmimu Vakarų Vokietijos į Vakarų Europos Sąjungą, Francijos ir Anglijos užsienio reikalų ministrai kreipėsi į Ameriką, kad ji sutiktų prisidėti prie jų ir sykiu kreiptis prie Tarybų Sąjungos dėl surengimo keturių didžiųjų pasitarimo.

O Vakarų Vokietijos kancleris, Konrad Adenauer, tuojaus pasiūlė, kad tame pasitarime visų pirmiausiai būtų svarstomas Vokietijos apvienijimo klausimas. Girdi, Vakarų jėgos neturi leistis į diskusijas apie Europos saugumo sistemos sudarymą ar apie Rytų-Vakarų problemų išrišimą, kol nebus išrištas Vokietijos vienybės klausimas.

Išrodo, kad tas faktas, jog Vakarų Vokietija priimta į Vakarų Europos Sąjungą ir NATO, ir numatyta jai teisė turėti pusę milijono kariuomenės, labai daug drąsos duoda Adenauerui.

Kaip dabar Vokietija galėtų būti suvienyta, tur būt ir pats Adenaueras negalėtų pasakyti. Jis gerai žino, kad Paryžiaus sutartys sudaro daugiau kliūčių dėl apvienijimo, negu kad kas kitas. Jei jis norėjo vienybės, tai reikėjo pasirinkti Austrijos pavyzdį.

Jis pasirinko ne Vokietiją, o ginklavimąsi ir dalyvavimą naujose intrygose prieš rytines valstybes. Jis tur būt įsivaizduoja, kad pusė milijono vokiečių išgąsdins visus Vokietijos kaimynus ir privers juos nusileisti, atiduoti Vokietijai, ko tik ji panorės.

Jei Francija, Anglija, Amerika ir kitos sąjungininkės paklausys Adenauero, tai tikriausiai bus sunku ko gera tikėtis iš 4 didžiųjų pasitarimo. Iš anksto galima matyti, kad pasekmės tokio pasitarimo gali būti prastos. Nekalbant pirmiausia apie sumažinimą įsitempimo tarp Rytų ir Vakarų, juk nėra prasmės kalbėti apie Vokietijos vienybę.

BUENOS AIRES. — Katalikų bažnyčios galva Argentinoje kardinolas S. L. Copello įsakė katalikams šturmuoti policijos stotis reikalaujant paleisti suimtuosius katalikų organizacijų lyderius. (Esą suimta 18.)

Šis įsakymas buvo skaitomas visose bažnyčiose.

Amerikiečiai už Derybas su Kinija

PRINCETON, N. J. — Jungtinių Valstijų visuomenės opinijos institutas per savo balsavimus suranda, kad 74 procentai amerikiečių stovi už Amerikos derybas tiesioginiai su Kinija ir Tarybų Sąjunga ir kitomis susiinteresavusiomis šalimis, norint taikiai išspręsti Formosos klausimą.

Jungtinių Valstijų visuomenė mano, kad JAV nieko nepralaimės pasitardama su Kinija ar kitomis šalimis, jei ir nesusitars, bet gali pavykti ir susitarti.

Prieš derybas pasisakė tik 16 procentų, o 10 procentų nepareiškė jokios nuomonės.

Du Kartu Pradėjo Karą, Bet Vėl Bus Ginkluojama

PARYŽIUS. — Britanija, Francija ir kitos Vakarų Europos šalys, kurios per du kartu buvo Vokietijos agresijos aukomis tik per praėjusius kelius dešimtmečius, pereitą sekmadienį paminėjo V-E dieną galutinai priimdamos Vakarų Vokietiją į Vakarų Europos Sąjungą, o už poros dienų ji buvo priimta į Šiaurės Atlanto Pakto Organizaciją.

Vakarų Vokietija priimta su provizijomis, kurios reikalauja, kad ji suorganizuotų bent 500,000 kariuomenės. Jai bus padedama visais būdais padaryti šią armiją galingiausia armija Vakarų Europoje.

Po priedanga "apsigynimo" Vokietijos militaristai vėl galės pradėti rengtis naujam karui. Jie galės gauti daug lengvatų iš kitų šalių, kadangi jie vėl visas intrygas kreips į rytus. Pirmi žingsniai jau daromi.

Vokietijos kancleris K. Adenauer jau reikalauja kad keturi didieji rinktųsi apkalbėjimui Vokietijos vienybės. Kitaip sakant, jis jau reikalauja pradėti intrygas.

Jis seniai būtų matęs Vokietiją einant prie vienybės, jei būtų jam rūpėjusi vienybė. Jis pirmon vieton norėjo susiblokuoti su kitomis jėgomis, užsitikrinti jų paramą, o paskui savo armijas pasistatyti. Dabar, visa tai turėdamas prieš akis, jis nori ir tos dalies, kuri pasirinkusi kitą kelią.

Bet jis turėtų neužmiršti, kad ne visi užmiršo Vokietijos hitlerininkų ir militaristų skriaudas. Jis turėtų neužmiršti, kad šiuo tarpu visa rytinė Europa visai netokia kokia buvo prieš karą. Dabar kvislingų tenai nėra. Ta pati Vokietija kur kas mažesnė. Rytinė Vokietija nesidės prie Vakarinės Vokietijos dėl to, kad sustiprinti militaristų galią dėl naujo karo.

Vokietija turėjo dvi dideles pamokas, bet išrodo, kad jos vadams dar maža. Jie dar nori atnaujinti savo "drang nach Osten". Bet kiti neužmiršo tų pamokų ir žinos, kaip pasirengti.

Pietų Vietnamo Karas Baigiasi

SAIGON. — Premjero Diem jėgos baigia nugalėti visus sukilėlius ir išrodo, kad jis galų gale paims pilniausią galią Pietų Vietname.

Įvyko du suvažiavimai įvairių partijų ir organizacijų atstovų, kurie pasisakė už steigimą respublikos. Abudu reikalavo, kad "imperatorius" Bao Dai būtų atstatytas.

Amerikiečiai ir francūzai norį palikti Bao Dai nors figuratyve galva, bet vietnamiečiai nenori jo visai. Jie taipgi nenori jokio kolonializmo. Net pats Diem linkęs sutikti su žmonių atstovų reikalavimais.

Diem pareiškė, kad būtų neįmanoma apgauti vietnamiečius su bent kokia sistema, kuri turėtų tikslą atgaivinti vienos ar kitos rūšies kolonialį režimą.

TAIPEI. — Čiang Kai-šeko valdžios premjeras pareiškė, kad nacionalistai gins Matsu ir Quemoy salas. Jie neklausysią jokio spaudimo pasitraukti.

Rytinės Valstybės Svarstys Apsigynimą

BERLYNAS. — Maršalas Georgi K. Žukov, Tarybų Sąjungos apsigynimo ministras ir buvęs Berlyno užkariautojų vadas, pareiškė čia, kad Paryžiaus sutartys "blokuoja kelią prie taikingo Vokietijos apvienijimo ir sudaro karo pavojų".

Jis sakė, kad Vakarų ginklavimosi programa verčia Rytų Vokietiją ir jos draugus imtis apsigynimo priemonių. (Varšuvoje, Lenkijoje, yra šaukiama konferencija visų rytinių valstybių, kurioje bus svarstomas sudarymas bendro apsigynimo sistemos).

Jis ragino Vakarų Vokietijos darbo žmones kovoti už taiką.

Pasidairius po Kanadą

Konservatai mobilizuojasi, kad sumušus J. B. Salsbergą, pažangietį, kurs daugelį metų atstovavo Spadina raidingą Ontarijos seimelyje.

J. B. Salsberg, kad ir vienas, buvo didesnė kliūtis konservatams, kaip visi kiti opozicionieriai, liberalai ir CCF atstovai.

Tas parodo, kad darbo žmonėms labai svarbu turėti nors vieną atstovą, jei negalima daugiau, iš pažangiųjų.

Ir ištikro. Kiek J. B. Salsberg gera padarė darbininkams ir mažumų žmonėms, sunku atpasakoti. Jo pastangomis buvo pravesti įstatymai prieš rasinę, tautinę ir kitokią diskriminaciją. Pavyzdžiui, jo pastangomis priimtas įstatymas, kurs draudžia samdytojams klausinėti darbininkus, kokios tautybės, kokio tikėjimo. Mat yra samdytojų, kurie nenori samdyti kitatautčių, kito tikėjimo darbininkų.

Jo pastangomis pravestas įstatymas, kurs draudžia apdraudos kompanijoms klausinėti, kokios tautybės, kokio tikėjimo.

Pravestas įstatymas, kurs draudžia atsisakyti samdyti darbininką dėl jo rasės skirtumo.

Kas ne kas, bet ateiviai ir žydai turėtų stengtis, kad J. B. Salsberg ir vėl būtų išrinktas. O kad jo darbas būtų sėkmingesnis, reikia stengtis išrinkti daugiau pažangiečių.

Kas liečia CCF, tai tas pats, kaip ir liberalai. Faktinai, daug kas iš liberalų mano, jog geriau būtų liberalams ir CCF susivienyti.

—o—

Tuo tarpu, kai Ontarijoje oras labai šiltas ir gražus, tai Saskačevanoj siaučia šalčiai ir lietūs.

Lietūs pridarę nuostolių už $50,000,000, o gal dar daugiau. Mat dėl lietaus negalima laiku žemės dirbti, sėti javus.

Tuo tarpu Ontarijoj labai šilta. Pavyzdžiui, pereitą savaitę trečiadienį Toronte buvo 87, o Hamiltone net 89 laipsniai šilumos.

—o—

Iš CCF pasitraukė Ross Tatcher, kurs parlamente Ottawoje atstovauja Moose Jaw - Lake Centre distriktą. Jis kaltino CCF nukrypus į "kairę".

Jis yra eilės krautuvių ir didelio ūkio savininkas. Kaip jis buvo "įsimylėjęs" į CCF, kuri sako įsteigs socializmą, sunku suprasti.

Dabar jis, kiek matyti iš jo kalbų, plaksis prie liberalų. Žinoma, čia jis jausis daug geriau.

Daugiausia jam nepatiko CCF už tai, kad ji neprielankiai atsineša į Čiang Kaišeką.

—o—

Montrealo majoras Jean Drapeau pareiškė, kad jis netiki, jog negalima išvengti karo.

Jis tą pasakė Jungtinių Tautų Associacijos Montrealo skyriui.

Jo manymu, jei karo nebūtų bent 50 metų ir tai būtų didelis žmonių laimėjimas.

—o—

Žuvininkų unija Vancouveryjė priėmė rezoliuciją prieš atominius ginklus.

Ji reikalauja, kad būtų sulaikyta jų gamyba, o esantieji sunaikinti.

Savo reikalavimą unija remia Churchillo pareiškimu, kad nuo atominių bombų nėra apsigynimo.

—o—

United Church generalė taryba reikalauja, kad Kanada vestų neprigulmingą užsieninę politiką. Ji norėtų, kad Kanados užsienio politika būtų panaši į Britanijos.

Taryba taipgi pasisakė už kvietimą Tarybų Sąjungos stačiatikių bažnyčios vadų pasitarimui su United Church vadais.

—o—

Moterų Kongresas reikalauja, kad vyriausybė žiūrėtų, kad čiepai nuo polio netaptų pasipelnymo priemone.

Jis siūlo, kad jie nebūtų parduodami privatiški e m s verslininkams.

Kanadietis

Scena iš tarybinės filmos apie Bukoviną, kuri bus rodoma Toronte, LaSalle teatre, pradedant gegužio 19 dieną.

Vieša Padėka

Tariu daug ačiū draugams Zostautam, A. Karpavičiui ir P. Mockaičiui, kurie surado laiko ir nepatingėjo atlankyti taip toli gyvendami. Prie to dar įbruko į kišenę gražų pluoštą žaliukų. Pats nesitikėjau, kad turiu daug gerų draugų, kurie atjaučia mane.

Draugas J. Užunaris atlankė mane ir pranešė vėl linksmą naujieną. Jis perskaitė draugo S. Zostauto rašytą laišką su torontiečių linkėjimais. Prie to dar pridėtas pluoštas dolerių, suaukotų draugų, ir $10.00 nuo Sūnų ir Dukterų Draugijos 1 kuopos. Viso $36.00. Tai labai didelė dovana. Tariu širdingai ačiū. Nors pinigų dabar nereikia, bet tikiuosi pasveikti. Kol sustiprėsiu, bus reikalingi. Ačiū labai už tokį atjautimą. Aš neužmiršiu niekados.

Taipgi noriu padėkoti mano geram draugui londoniečiui A. Kisieliui. Nors ir jis pats serga, randasi ligoninėj, bet aplankė mane, palinkėjo sveikatos ir dar paliko dešimkę. Aš nuo savęs linkiu ir jam kuo greičiau pasveikti.

Dar noriu išreikšti didelę padėką Windsoro lietuviams: S. Paberaliui, P. Pergelenui, S. Baltuliui. Ačiū jiems labai už dovanas. T. Gegžnai už patarnavimą mašina. P. Karoliui taip gi už patarnavimą mašina išvežimui mano daiktų. J. L. Svirpliams, J. Ilgučiams, J. B. Čiukams ir J. A. Užunariam ir visiems kitiems, kurie kuom nors padėjo ar atlankė mane ligoninėje. Tariu daug ačiū ir liekuosi labai dėkingas ant visados. Dovanokit, jei kurių nepaminėjau.

Mano liga dar tęsiasi, nežinau kaip ilgai dar ims kol pasveiksiu visai. Bet turiu viltį pasveikti. Jaučiuos daug geriau, negu pirmose dienose.

Liekuosi jus visus gerbiantis.

Petras Dargužis

Reikalingas Lietuvių Salei Dženitorius

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos svetainei Toronte reikalingas dženitorius. Dėl platesnių informacijų rašykit ar asmeniškai kreipkitės pas salės gaspadorių V. Matonį, 160 Claremont St., Toronto, Ont.

KNYGOS

ĮDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMUI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina $2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina $2.50.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslp. Kietais viršeliais. Kaina $1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina $1.50.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina $1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina $1.00.

VIDURAMŽIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina $1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinių apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina $1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina $2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kościuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina $1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina $1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina $1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina $1.00.

KAIP IR SENATVĖJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

LIETUVIŲ TAUTOS ATBUDIMO PIONIERIAI. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, J. Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina $1.00.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina $1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina $1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina $1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoj po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina $1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina $1.00.

SAULĖTOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanauskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį.
Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,
P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

TARYBŲ LIETUVOJ

Čia Gyveno Adomas Mickevičius

— Čia gyveno Adomas Mickevičius — sako praeiviams memorialinė lenta prie namo vartų. Pastatų, susijusių su didžiojo lenkų poeto vardu, Vilniuje yra nemaža. Keletą metų praleido A. Mickevičius ir Kaune. Poeto kūryba yra glaudžiai susijusi su Lietuva.

Vilniuje Mickevičius mokėsi, čia formavosi jo pasaulėžiūra, jo talentas. Jis atvažiavo čionai 1815 metais ir apsigyveno pas savo tėvo giminę, profesorių Juozą Mickevičių, toje universiteto pastato dalyje, kuri išeina į dabartinių Skapo ir Gorkio gatvių kampą. Tais pat metais jaunasis Mickevičius įstojo į Vilniaus universiteto fizikos - matematikos fakultetą. Po metų jis perėjo į literatūros ir meno fakultetą.

Tam tikrą laiką studentas gyveno pas savo draugą Kazimierą Praseckį.

Marmurinė memoriali n ė lenta byloja, jog Mickevičius gyveno dar viename pastate. Dabar tai Pilies skersgatvio namas Nr. 11. 1822 metais viename pirmojo aukšto kambarių, kurio langai išeina į kiemą, poetas pradėjo kurti savo garsiąją "Gražiną" — poemą apie lietuvių tautos kovą prieš kryžiuočius. Apie tai liudija užrašas ant kambario sienos.

1823 metais poetas nutarė įsijungti į aktyvią kovą prieš carizmą. Netrukus slapta jaunimo ratelių veikla buvo atskleista, ir Mickevičius — aktyvus jų organizatorius bei dalyvis — kartu su daugeliu savo draugų pakliuvo į Bazilionų vienuolyną, paverstą politinių suimtųjų kalėjimu. Čia A. Mickevičius parašė garsųjį eilėraštį "Pasibaigė senieji metai".

Išėjęs iš kalėjimo, jis vėl apsigyveno Vilniuje, rotušės rajone.

Poeto kūryba, jo laiškai rodo didelę Mickevičiaus meilę Vilniui, kur kiekvienas kampelis jam buvo tapęs brangus. Ištrėmime, Paryžiuje, poetas virš savo darbo stalo pakabino paveikslą, vaizduojantį Vilnių, kad jis primintų jam tolimąją tėvynę. "Pono Tado" IV knygoje Mickevičius panaudoja liaudies padavimą apie Vilniaus įkūrimą ir išgarbina senojo miesto šlovę.

Kaune Mickevičius dirbo mokytoju apskrities mokykloje. Jo vardu čia pavadinta gatvė, su jo vardu surištas slėnys arti miesto, kurį jis savo laiškuose vadino nuostabiu ir įamžino eilėraščiuose.

Senoji Kauno pilis taip pat traukė Adomo Mickevičiaus dėmesį. Ši pilis — gyva lietuvių tautos kovos su kryžiuočiais liudininkė — aprašyta "Konrade Valenrode".

Ruošiamasi Dainų Šventei Jurbarko Raj.

Uoliai ruošiamasi respublikinei dainų šventei Jurbarko rajone. Sėkmingai dirba kaimo klubų ir kultūros namų chorinio dainavimo, dramos ir šokių kolektyvai.

Daug jaunimo dalyvauja rajono Kultūros namų saviveiklos rateliuose. Labai išpopuliarėjo šokėjai. Grupė atlikėjų — B. Švedas, G. Gudeškytė, T. Bulotaitė, J. Valaitis, J. Timošaitis ir daugelis kitų dažnai pasirodo kolūkiuose. Neseniai jie buvo nuvykę į Puškino vardo, "Tarybinės žemės" ir "Tėvynės" arteles.

Dramos meno mėgėjai taip pat dalyvauja ratelyje. Čia išaugo neblogi artistai — A. Švedas, J. Velička, E. Pulmonaitė, Z. Mačiulis. Ratelyje dalyvauja vidurinės mokyklos mokytojai Grigas, Barauskaitė, Nikšus, Gritėnaitė. Jie teikia didelę pagalbą jauniesiems aktoriams.

Pelnytą šlovę įgijo "Stakių" žemės ūkio artelės liaudies šokių atlikėjai. Ratelyje yra daug pagyvenusių kolūkiečių, kurie moko jaunimą senovinių liaudies šokių.

Sėkmingai ruošiasi dainų šventei "Tėvynės", "Girdžių", "Aušros" ir kitų kolūkių saviveiklos kolektyvai.

Statyba Vilniuje

Abipus plento, einančio iš Vilniaus į Kauną, sparčiais tempais auga nauji pramonės objektai. Čia statoma betono gamykla, medžio apdirbimo kombinatas, gelžbetonio konstrukcijų gamykla, katilinė. Netoliese statomi Vilniaus mėsos kombinato korpusai.

Daugelyje vietų mieste galima pamatyti statybos aikštelės. Smolenskio gatvėje statoma 880 vietų vidurinė mokykla, Petro Cvirkos gatvės gale — elektromechanikos technikumas. Vienuose objektuose kasamos pamatų daubos ir dedami pamatai, o kituose jau kyla į viršų sienos.

Vilniuje kas metai pastatoma dešimtys puikių namų. 1954 metais miesto darbo žmonės gavo iš statybininkų 21,675 kvadratinius metrus gyvenamojo ploto.

Vis gražesnis darosi miestas, visur statomi nauji, daugiabučiai namai. Keičia savo išvaizdą P. Cvirkos, K. Požėlos, Algirdo, Kauno ir kitos gatvės. Raudonosios Armijos prospekte, Nr. 91, statomas 2,400 kvadrati n i ų metrų ploto gyvenamasis namas. 800 kvadratinių metrų jau atiduota naudoti.

Netrukus visas pastatas bus užbaigtas, ir daugelis darbo žmonių gaus naujus, gerai įrengtus butus.

Naujos Pramonės Įmonės

Šiauliuose suorganizuotas naujas statybinių medžiagų pramonės kombinatas. Jis įkurtas Šiaulių alebastro gamyklos, Aleksandrijos, Biržų ir Kirdonių plytinių bazėje. Kombinatas gamins respublikos statybos objektams statybinį, medicininį ir skulp tūrinį gipsą, kalkes, pertveriamuosius blokus, dolomitmilčius ir dolomitgrūdžius, plytas, šiferį ir čerpes.

Vilkaviškyje plačiai išsivystė didžiausio respublikoje siuvimo fabriko statyba. Įmonė bus aprūpinta naujausia tėvynine technika. Fabrike veiks 8 konvejeriai, daugiau kaip 200 mašinų. Visi pagrindiniai gamybos procesai bus mechanizuoti.

Kilnojamosios Parodos

Vilniaus valstybini a m e dailės muziejuje prad ė t a ruoštis kilnojamosioms vaizduojamojo meno parodoms surengti. Ekspozicija susidės iš Tarybų Lietuvos ir broliškųjų respublikų tapytojų, skulptorių ir grafikų kūrinių. Ji bus parodyta Dukšto, Ignalinos, Švenčionių, Pabradės, Varėnos, ir Druskininkų rajonų kolūkiuose. Analoginę parodą Lazdijų, Simno, Alytaus ir kitų rajonų žemės ūkio artelėse surengs Kauno Čiurlionio vardo dailės muziejus.

Parodų metu muzie j ų moksliniai bendradar b i a i skaitys paskaitas apie tarybinio vaizduojamojo meno pasiekimus. Po paskaitų bus d e m onstruojami mikrofilmai.

INDIVIDUALINIŲ NAMŲ STATYBA

Neseniai "Elnio" odų kombinato darbuotojai Juozas Lukošius, Leongina Jankauskienė, vagonų depo šaltkalvis Jurgis Musius, autotransporto kontoros šoferis Pranas Mažeika kėlė įkurtuves savuose namuose, kuriuos jie pasistatė, gavę iš valstybės paskolas. Viso Šiauliuose 1954 metais pastatyta 90 individualinių namų. Statoma dar 345 namai.

Liaudiškose Respublikose

Naftos Gamyba Bulgarijoje

Liaudies valdžios metais atliktų plačių geologinių tyrinėjimų išdavoje Bulgarijoje buvo atrasti naftos klodai.

Sudarytoji geologinė ekspedicija, pritaikiusi elektrinį tyrinėjimą, seisminį tyrinėjimą, taip pat kitus pažangius tyrinėjimo metodus, atrado Bulgarijos šiaurės rytų dalyje naftos klodus. 1951 metų birželio 1 d. ėmė trykšti pirmasis naftos fontanas.

Nuo 1954 metų pabaigos pirmasis naftos telkinys Bulgarijoje perduotas pramoninėn eksploatacijon.

Naftos klodų atradimas Bulgarijoje atskleidė naujas perspektyvas šalies ekonomikai vystytis. Dabar Bulgarijos naftą ir mazutą naudoja garvežiai ir traktoriai. Žymų kiekį naftos Bulgarija eksportuoja į Liaudies demokratijos šalis.

—o—

Europos Liaudies Demokratijos Šalys Plečia Savo Užsienio Prekybą

Tarp Lenkijos ir Danijos pasirašytas susitarimas dėl prekių mainų ir mokėjimų periodui iki 1956 metų kovo 31 dienos.

Susitarime numatyta eksportuoti iš Danijos į Lenkiją sėklas, chemikalus, raugalus, farmacijos pramonės gaminius, silkes, mašinas ir kitas prekes.

Lenkija į Daniją eksportuos anglį, mašinas ir pramonės įrengimus, metalurginės pramonės gaminius, audinius ir kitas prekes.

—o—

Stokholme pasirašytas susitarimas dėl prekių mainų ir mokėjimų tarp Bulgarijos Liaudies Respublikos ir Švedijos laikotarpiui nuo 1955 metų balandžio 1 dienos iki 1956 metų kovo 31 dienos. Be to, pasirašytas protokolas dėl neišspręstų finansinių klausimų tarp dviejų šalių sureguliavimo.

Pagal susitarimą Bulgarija tieks Švedijai žemės ūkio produktus, o Švedija eksportuos į Bulgariją įvairių rūšių plieną, guolius, celiuliozę, popierį, mašinas, atsargines dalis ir kitas prekes.

—o—

Belgrade tarp Bulgarijos ir Jugoslavijos pasirašytas susitarimas dėl prekių mainų ir mokėjimų laikotarpiui iki 1956 metų kovo 31 dienos. Susitarime numatytas preki ųpasikeitimas apie 5 milijonų dolerių sumoje ir nustatyta nomenklatūra prekių, kuriomis prekiaus abi šalys.

—o—

Belgrade tarp Jugoslavijos ir Rumunijos taip pat pasirašytas prekybinis ir mokėjimų susitarimas laikotarpiui iki 1956 metų kovo 31 dienos. Susitarimas numato prekių mainus tarp abiejų šalių daugiau kaip 6 milijonų dolerių sumai.

Jugoslavija tieks Rumunijai vielą, plieninius vamzdžius, kaustinę odą, magnezitą, atsparias ugniai plytas, celiuliozę, kanapes ir kanapių pluoštą, žuvį, mašinas ir kitas prekes.

Rumunija į Jugoslaviją eksportuos naftos produktus, augalinį ir mineralinį aliejų, dažus, popierį, mašinas ir t.t.

Džiugios Permainos

Prieškariniais metais Prienų rajono Balbieriškio apylinkės teritorijoje nebuvo nė vieno kultūros židinio. Dabar Balbieriškyje veikia vidurinė mokykla, kurioje mokosi 700 kolūkiečių ir mechanizatorių vaikų, septynmetė kaimo jaunimo mokykla, trys klubai-skaityklos, dvi bibliotekos. Apylinkės centre yra ligoninė, ambulatorija. Artimiausiu laiku bus atidarytas dantų gydymo kabinetas ir gimdymo skyrius prie ligoninės.

Prienuose pastaruoju metu pastatyta eilė gyvenamųjų namų, parduotuvė. Dabar statoma dar 4 namai, paštas, universalinė parduotuvė. Neseniai dviejuose naujuose namuose šventė įkurtuves 24 darbininkų, mokytojų, tarnautojų šeimos. Statomi ir individualiniai namai. Per paskutinius dvejus metus mieste išaugo šešios naujos gatvės.

Sparčiai vyksta statyba Naujojoje Vilnioje. Auga "Žalgirio" ir dažymo aparatų gamyklų gyvenvietės. Darbininkai ir tarnautojai pasistatė daugiau kaip 50 individualinių namų. Mieste atsirado naujos gatvės. Šiemet bus užbaigta mokytojų instituto, kinoteatro, valgyklos ir duonos kepyklos pastatų statyba.

Didelės permainos per keletą paskutinių metų įvyko Rokiškio rajono Panemunėlio miestelyje. Išaugo nauja gatvė su linų fabriko darbininkų namais. Šviesiame ir erdviame pastate dirba septynmetė mokykla ir vakarinė kaimo jaunimo mokykla. Miestelyje atsirado biblioteka, klubas-skaitykla, veikia ambulatorija, vaistinė, parduotuvės. Visi namai elektrifikuoti.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

ONTARIJOS SEIMELIO RINKIMAI

Ontarijos vyriausybės su premjeru L. Frost priešakyje pranešė, kad Ontarijos seimo rinkimai įvyks birželio 9 dieną. Tas reiškia, kad jie įvyks tik už kelių savaičių laiko. Tad reikia skubiai apsigalvoti, už ką balsuoti.

Be abejonės, pasirinkimas partijos, ar atskirų atstovų, yra keblus dalykas. Visų pirmiausiai dėl to, kad rinkimų metu jie visi gražiai kalba ir labai daug žada. Ką žmogus gali žinoti, kurie iš jų kalba nuoširdžiai, o kurie ne. Bet galima šiokią tokią mierą surasti, kurios pegalba galima pasirinkti partijas ar atstovus.

Pavyzdžiui, jei esi fabrikantas, darbininkų samdytojas, koks vertelga, verslininkas, aišku, rinksiesi konservatus ar liberalus. Nežiūrint to, kiek tos partijos per savo kandidatus pažada darbo žmonėms, jų uždavinys visuomet bus patarnauti fabrikantams, bankieriams ir kitiems pelno gaudytojams, kiek sąlygos leis. Darbininkams jos duos tik tiek, kiek darbininkai išspaus iš jų. Tai naturalus dalykas. Miške gimęs į mišką ir žiūri. Kapitalistas negi skriaus kapitalistą.

Jei esi darbininkas, mažas biznierius, amatininkas, be abejonės, ieškosi partijų ir žmonių, kurie stovi arčiau darbo žmonių. Daugelis darbo žmonių rinksis CCF, nes į CCF įeina nemažai darbininkų. Tiesa, lyderių tarpe daugiausia advokatai ir kiti darbininko darbo nepažįstą žmonės, bet eilinių narių įtakoj jie turi daugiau žiūrėti darbo žmonių interesų. Mes matėm, kad CCF tarpe atsirado atstovų, kurie priešinosi davimui armijų Vokietijos militaristams, kurie pažangesnės linijos laikosi Formosos klausimu, dažniau pasisako už reikiamas reformas Kanadoje.

Progresyvė Darbo Partija dar jauna organizacija, dar neturėjo žymesnio skaičiaus atstovų parlamentuose ir kitose valdvietėse. Apie ją daug kam stoka medžiagos. Bet faktas yra faktu, kad šią partiją sudaro darbo žmonės. Jos vadovybėje taipgi darbo žmonės. Tad naturalu, kad ji daugiausiai ir rūpinasi darbo žmonių interesais, laikosi pažangiausios politikos, kaip namų, taip ir užsenio reikalais.

Be abejonės, būtų nesąmonė sakyti, kad ši partija rengiasi išrinkti daugumą. Bet tas dar nereiškia, kad ji negali nieko padėti darbo žmonėms. Kam nežinoma, kiek gera darbininkams padarė J. B. Salsbergas, Ontarijos seimelyje kovodamas už darbo žmonių interesus? Jis vienas sudarė didesnę opoziciją fabrikantų ir stambiųjų biznierių valdžiai, negu visi kiti.

Neišrodo, kad pažangesnės partijos turėtų progą laimėti rinkimus dabar, kada konservatai taip įsigalėję. Ekonominė padėtis taip pat dar nėra tokia sunki, kad žmonės būtų verčiami ieškoti pasikeitimo. Bet darbo žmonėms reikia stengtis, kad kuo daugiau būtų išrinkta darbininkų ar jiems artimų žmonių, per kuriuos būtų galima sekmingiau ginti savo reikalus. Tad reikia žiūrėti, kad būtų išrinkta daugiau CCF, kur tas galima, o prie to ir PDP atstovų, kur yra galimybė. J. B. Salsbergas ir toliau turi būti seimo narys. Jam talkon reikia išrinkti ir daugiau.

Dažnai darbininkai daro klaidą manydami, kad jeigu nėra progos išrinkti daugumą, tai neverta nei rinkimuose dalyvauti. Už tai dažnai dėl tokio pasyvumo darbininkai nebūna išrinkti, nors būna galimybių išrinkti. Reikia atminti, kad darbininkiškas atstovas yra nuolatinis darbo žmonių gynėjas. O tas labai mažai kainuoja. Reikia tik nepatingėti nueiti atiduoti balsus už juos. Balsuodami sugaišite pusvalandį, o išrinktas darbininkų atstovas gins jūsų interesus per keturius metus.

Darbininkų interesai dažnai kenčia tik dėl to, kad darbininkai visai nesirūpina savo interesais. Kada paliekama išnaudotojų klasėms rūpintis visų reikalais, tai suprantama, kad jie pirmoj vietoj rūpinasi turčių klasių reikalais.

KAS NAUJO PASAULYJE

Vakarų Vokietija pereitą savaitę tapo "nepriklausoma". Mat oficialiai buvo panaikinta okupacija. Okupacinės jėgos, kaip žinia, pasilieka, tik jos nebesivadins okupacinėmis jėgomis.

Tokiose pat sąlygose yra ir Rytinė Vokietija. Bet adenauerininkai ir aplamai vakariečiai sako, kad rytinė Vokietija palieka okupuota. Toks jau dabar laikas.

Vakarų Vokietija dabar bus laisva, taipgi ir narė NATO, bet padėtis joje nepasikeis. Kaip buvo, taip ir pasiliks aliantų kariuomenė. Skirtumas bus tik tas, kad šale jos bus ir vokiečių divizijos. Tai bus milžiniška militarinė kempė.

Vakarų Vokietijos žmonių kova už apvienyjimą Vokietijos, be abejonės, bus dabar daug sunkesnė.

—o—

Pietiniame Vietname padėtis dar vis nė visai aiški, bet pradeda po truputį aiškėti.

Taip vadinamas imperatorius Bao Dai buvo nekokiuose santykiuose su premjeru Diem. Prieš premjerą kilo eilė generolų (feodalų) su savo armijomis. Šale to, mobilizavosi ir demokratinės jėgos.

Kada Bao Dai įsakė premjerui vykti į Franciją pasitarimui su juo, Diem atsisakė. Jis taipgi atsisakė pildyti Bao Dai įsakymą perduoti armijos vadovybę generolui Vy.

Tuo pat metu susidarė revoliucinė taryba, į kurią įėjo ir komunistai. Ši taryba reikalavo, kad Bao Dai būtų pašalintas, o įsteigta respublika. Bet Diem ir su tuo nesutiko, nors jis buvo siūlomas premjero vietai.

Dabar iškyla viršun, kad amerikiečiai nori išgelbėti ir Bao Dai ir Diem. Jie daro spaudimą, kad Bao Dai paliktų figūratyvė galva, o valdžios priešakyje pasiliktų Diem. Su tuo gal sutiks ir francūzai.

Respublikos bijoma todėl, kad jos siūlytojų tarpe yra ir komunistų. Tai kaip ir liaudies frontas iš visų demokratinių srovių.

Netolima ateitis parodys, ar pavyks amerikiečiams užkarti vietnamiečiams Bao Dai - Diem kombinaciją.

—o—

Generolas Cardenas, buvęs Meksikos prezidentu, sveikino Meksikos Taikos Kongresą, svarstantį kampaniją rinkimui parašų prieš atominius pabūklus.

Jis sako, kad kiekvieno piliečio pareiga stiprinti susipratimą tarp visų tautų.

Kongrese kalbėjo Belgijos parlamento narė Mme Isabelle Blume, kurios anais metais neįsileido Kanadon.

—o—

Dr. Nobuo Kusano, žymus Japonijos mokslininkas, pasisakė prieš atomines bombas ir užgyrė Pasaulinį Taikos Suvažiavimą, kuris šaukiamas Helsinkyje.

Suvažiavimą užgiria daug žymių mokslo ir visuomenės veikėjų po visą pasaulį.

Tiesa, suvažiavimas nukeliamas į birželio pabaigą.

Keturiolika Manchester universiteto (Anglijoj) profesorių viešai užprotestavo prieš Britanijos valdžios nutarimą gamintis H bombas.

—o—

Japonijos vyriausybė nutarė pradėti derybas su Tarybų Sąjunga dėl sunormalizavimo diplomatinių santykių.

Naujoji vyriausybė seniai kalba apie tai, bet dabar jau oficialiai nutarta užvesti derybas.

—o—

Auto darbininkų unijoj prasideda kalbos apie reikalą pravesti balsavimus tarp narių, ar jie užgirtų streiką, jeigu nebūtų galima susitarti.

Derybos eina virš mėnesio laiko su Fordo ir General Motors korporacijomis, bet susitarimo nesimato.

Per abi korporacijas susidaro 490,000 darbininkų.

Unija nori išgauti metinės algos garantiją, bet korporacijos nepasiduoda.

—o—

Argentinos vyriausybė ruošiasi atskirti bažnyčią nuo valstybės.

Bažnyčios vyriausybė labai priešinasi, bet visuomenė pritaria vyriausybei. Ypatingai organizuoti darbininkai smarkiai palaiko reikalavimus atskirti bažnyčią nuo valstybės ir išmesti religijos mokinimą mokyklose.

—o—

Britanijos komunistai ragina britus sumušti konservatus kaip turčių partiją. Tuom pat sykiu jie pageidauja, kad šale darbiečių daugumos būtų ir komunistų atstovų.

Paskutiniame parlamente komunistai neturėjo nei vieno atstovo.

Ugnelė

Paulius Širvys

Pro klevus mėnesiena žibėjo,
Skilo šukė balta pilnaties.
Tau gegužis visai nerūpėjo,
Ir skubėjai langelį užtiest.

Su manim tu norėjai pabūti
Be mėnulio, klevų ir gėlių.
Tik svirplys, įsitaisęs kamputy,
Griežė savo mažu smuikeliu.

Meilė pasakų pasaka skleidės
Niekados neregėtais vaizdais.
Kad ilgai ji žydėtų — apsvaigęs
Nenusiskyniau aš jos su žiedais.

Tik išsinešiau eidams į kelią
Pabučiavimą, pilną kaitros,
Ir širdy tebesmilksta ugnelė,
Nesibijanti jokios audros.

O mintis po minties veja mintį, —
Negaliu, negaliu nedainuot,
Negaliu tos ugnies užgesinti,
Nei pamest, nei kitam atiduot.

Arthur Deakin, Britanijos didžiausios unijos sekretorius, kurs aną dieną mirė sulaukęs 64 metų amžiaus. Antikomunistai neteko žymaus lyderio.

Pastabos

Šį mėnesį sukanka 10 metų nuo sunaikinimo hitlerinių jėgų, bei karo laimėjimo.

Praėjusis karas tiek daug žalos žmonijai yra padaręs, kad šiose skiltyse tiesiog neįmanoma apie tai nė užsiminti.

Be galo skaudžiai jis yra palietęs Lietuvą, ten gyvenusius mūsų tėvus, brolius, seseris, gimines ir kitus artimuosius, mūsų tautiečius.

Karo, — tiksliau kalbant, — hitlerinių govėdų, vokiškojo militarizmo padarytoji žala ir mūsų gimtajam kraštui yra tokia didelė, tokia plati ir gili, kad sunku apie tai bešališkai ir galvoti ir kalbėti.

•

Kiekvienas iš čia esančių lietuvių turėtų apie tai visados prisiminti, kada jis bando peikti ar kritikuoti dabar Lietuvoje jam pasirodantį kokį netikslumą, kokį trūkumą, nedateklių ar vargą.

Mes visados turime atsiminti, kad tuo tarpu, kada čia Kanadoje bei Jungtinėse Valstijose buvo vedama intensyvi statyba, budavojimas, — Lietuvoje tuo laiku ėjo karo audra, kuri naikino ir žmones ir jų sukurtą turtą.

•

Lengva yra šaipytis ir kitus kiršinti prieš Tarybinę Lietuvą, ką intensyviai atlieka "Nepriklausoma Lietuva", pasigavusį iš Lietuvos spaudos kokį kritikos išreiškimą. Lengva yra šmeižti ir terlioti žmones, kurie prikėlė Lietuvą iš griuvėsių, pastatė ją ant kojų ir veda progreso keliu į kultūringą, gražų ir laisvą gyvenimą.

Bet sunku jiems atsakyti į savo sąžinės balsą, jeigu jis dar prabyla kada, kas kaltas, kad Lietuvoje yra trūkumų, yra vargo, yra nedatekliaus?

Ar ne tie ponai, kurie Lietuvą seniau valdė ir laikė liaudį pavergime, skurde ir tamsoje? Ar ne karas, kurį sukėlė hitlerininkai? Ir ar ne tie ponai, kurie sakosi esą geriausia lietuvių tautos dalis, didžiausi Lietuvos patrijotai, o pabėgę iš jos čia, svetimoje šalyje, tarnauja kitiems karo ruošėjams ir dargi net kursto greičiau mesti atominę bombą ant Lietuvos?

•

Minint 10 metų sukaktį nuo antrojo pasaulinio karo užbaigimo, tenka visiems prisiminti, karų nešamą nelaimę tautoms ir žmonijai, ir paspartinta energija darbuotis, kad daugiau karų nebebūtų, kad žmonija galėtų taikoje gyventi ir kūrti.

O dėlto, kad Tarybinės Lietuvos spaudoje keliami aikštėn pasireiškianti negerumai ir barami tie, kurie apsileidžia savo pareigose, kurie nesąžiningai atlieka pavestą jiems uždavinį, ir baramasi net dėl mėšlo krūvos, paliktos nevietoje, — tai reikia tik pasidžiaugti.

Tai užtikrinantis ženklas, kad daugiau Lietuvoje apsileidimui ir blogybėms nebus vietos.

Z. J.

Jungtinių Tautų sekretorius Dag Hammarskjold (iš dešinės) sveikina jauną Britanijos užsienio reikalų ministrą Harold Macmillaną. Hammarskjold buvo sustojęs Londone kelyje į Genevą, kur įvyko pasitarimas.

Ką Kiti Rašo

Ark. Skvireckas

Pabėgęs iš Lietuvos arkivyskupas J. Skvireckas, dabar gyvenąs Austrijoje, primena savo avelėms, kad keturi metai atgal jis, Skvireckas, su keliais savo konfratrais, afieravojo Lietuvą "Nekalčiausiai Marijos Širdžiai". Mariją jis vadina pasaulio karaliene.

Arkivyskupas įsako kasdien kalbėti ražančių, daugiau melstis, nešioti medalikėlius ir škaplierius ir pasiaukot "maldos žygiams" Fatimoje (Portugalijoje).

Arkivyskupo laišką įtalpino klerikalų spauda.

Išrodo, kad žmogų sukrėtė religinės konvulsijos. Marija dangaus karalienė, pasaulio karalienė, Lietuvos karalienė ir portugališkos Fatimos karalienė!

Net Michelsonui ir Grigaičiui, net Tysliavai ir Vaidylai tai nesuvirškinama fantasmagorija.

Nieko panašaus nėra nei protestonuose, nei stačiatikiuose, nei budistuose.

Ark. Skvireckas mokina kitus. Bet kodėl jis pats galvatrūkčiais bėgo iš Lietuvos, o nepasidavė patronkos Marijos globai? — **L. Prūseika.**

—o—

Ir Susmuko, Kaip Lepšės

K. Škirpa, buvęs smetoninės valdžios atstovas Berlyne, parašė straipsnį "Nepriklausomoj Lietuvoj" (Montrealy) apie tai, kas dėjosi tos valdžios klikose išvakarėse jos suklupimo. K. Škirpa, savo straipsnyje, cituoja Dr. P. Karvelio laišką, kuriame apibūdinama Smetona, Merkys ir tūli kiti ministrai. Dr. Karvelis, kaip žinoma, buvo vienas iš krikščionių demokratų partijos šulų.

Smetonos paskutinėj valdžioj buvo ir keli "opozicionieriai", atstovaujanti liaudininkų ir krikščionių demokratų partijas. Bet, anot Karvelio, jie buvo "tik fygos lapai pridengti tautininkų diktatūriniam režimui".

"Opozicionieriai" norėjo pakeisti valdžią. Bet jie negalėjo susikalbėti nei su Smetona, nei su Merkiu, nei su Skučiu.

Dr. Karvelis skundžiasi: "Jokio pakeitimo aukštesnėse vietose negalėdavo niekas daryti dėl Smetonos užsispyrimo".

Įdomu, kad krikščionys demokratai norėjo būti kairesni už kitus ir kad vienas iš krikščionių demokratų partijos vadų, Bizauskas, siūlė tuojaus sudaryti tokią valdžią "kad tie asmenys, kurie Sovietams odioziški (negeri) turi išeiti ir kad visa politika tūri dar labiau palinkti į Sovietų pusę".

Balandžio 13 (1940 m.) įvyko susirinkimas pas Smetoną ir viskas palikta po "senovei". Krikščionys demokratai ir liaudininkai negavo pritarimo sudaryti naują valdžią.

Iš Karvelio laiško matyti, kad paskutinėse Smetonos režimo dienose viršūnėse buvo tikras babelio bokštas, chaosas.

"Naujienos" (Nr. 99 ir 100) savo komentaruose apie Škirpos straipsnį ir Dr. Karvelio laišką baigia šiais žodžiais: "Vyriausybė (Smetonos) susmuko kaip lepšė, nieko nepareiškusi ir nieko nepadariusi. Didžiausias visos nelaimės kaltininkas paspruko..."

Tai teisybė, kad Smetoninis režimas susmuko, kaip lepšė. Bet ar vadinami opozicionieriai (krikščionys ir liaudininkai) galėjo duoti ką geresnio? Jie buvo susitepę bendradarbiavimu su smetoniniu režimu. Lietuvos liaudžiai buvo įkyrėję jie visi. Lietuvos liaudininkai ir socialdemokratai irgi susmuko kaip lepšės 1926 metuose ir tuomi įrodė, kad jų demokratizmas yra lepšiškas.

Lietuvai reikėjo tikrai liaudiškos valdžios ir tokia valdžia įsikūrė ant griuvėsių smetoninio režimo. Naujieniniai špicai dabar mokina, kad visi tie lepšės turėjo šaukt į kovą lietuvių tautą prieš Maskvą. Bet lietuvių tauta nėra lepšiška. Jei Smetona ir būtų išgirdęs grigaitininkų balsą ir būtų kurstęs prie sukilimo, tai jis nebūtų sukurstęs nei Kairių, nei Bielinių.

Visi, matote, buvo durni. Tik naujieninis špicas žinojo kaip gelbėti skęstantį laivą. — **Vilnis.**

—o—

Hitlerio ir Mussolinio Galas

Prieš 10 metų balandžio 29 dieną Italijos antifašistai sušaudė Benito Mossolinį. Jį sušaudė tuojau, kai sugavo (nacių uniformoje) bėgant į Šveicariją.

Dučė bėgo, Šveicariją nuo liaudies keršto, — liaudies, kuriai jis tiek daug skriaudų padarė, kuris Italiją privedė prie baisios katastrofos, — prie karo ir jo pralaimėjimo.

Retas liaudies priešas gavo galą taip negarbingai, kaip Mussolinis.

Prieš dešimt metų, gegužės 2 dieną, Berlyne, nacių valdžios biustinėje (kanceliarijoje), sakoma, pasidarė galą kitas, dar žiauresnis žmonijos priešas — Adolfas Hitleris.

Kai kurie spėja, būk Hitleris nenusišovė, būk jis kur nors "be žinios dingo". Tačiau galima manyti, kad jo šiandien visvien jau gyvųjų tarpe nebėra, — o gal jis ir pasidarė galą, kaip teigia to reikalo tyrinėtojai.

Kaip ten bebūtų, prieš dešimt metų negarbingai pasitraukė du didžiausieji žmonijos neprieteliai, Hitleris ir Mussolinis. Ir žmonija lengviau atsiduso.

Jiedu buvo priversti trauktis, negarbingai kristi. Galingosios Tarybų Sąjungos, Amerikos, Anglijos jėgos, — didžioji koalicija, kuriai vadovavo Rooseveltas, Stalinas, Churchillas, — buvo perdaug tvirta. Fašistinė ašis negalėjo prieš ją atsilaikyti. Fašistinės armijos buvo žiauriai sutrėkštos ir jų likučiai turėjo besąlyginiai pasiduoti.

Yra žmonių, tačiau, kurie iš istorijos nepasimoko. Italijoje turčiai pradeda organizuoti naujuosius fašistus. Vakarų Vokietijoje grupuojasi hitlerininkai, naciai. Visi tai likučiai fašizmo-nacizmo. Nejaugi jie mano, kad tai, kas nepavyko pasiekti Hitleriui ir Mussoliniui, bus galima pasiekti jiems?!

Mes tuo netikime.

Mes manome, kad laisvoji žmonija niekad neprileis, kad pasaulis susilauktų tokių pabaisų, kokios buvo pasiryžusios žmoniją pavergti, sunaikinant jos kultūrą, jos pasiekimus.

Tiesa, yra pas mus, Amerikoje, daug įtakingų žmonių, kurie remia italus fašistus ir vokiškuosius nacius, jų judėjimus. Jie dar vis galvoja: o gal gi atsiras naujų, gudresni mussoliniai ir

(Pabaiga ant 12 puslp.)

ŠYPSENOS

Pasisekimo Priežastis

"Ar tu pastebėjai, kad žmonės šiandien išklausė mano pamokslo iki pat galo, nors buvo daug ilgesnis", gyrėsi klebonas vargonininkui. "Ar tu nežinai, kame priežastis?"

"Lauke lijo smarkus lietus".

—o—

Yra Draugų ir Ten ir Ten

Viena ponia kreipėsi prie Mark Twain, kad jis pasakytų, ką jis mano apie dangų ir peklą. Twain atsakė:

"Mano brangi ponia, aš negaliu kalbėti apie tai; aš turių draugų ir ten ir ten."

—o—

Svarbus Reikalas

Jaunas chirurgas buvo pakviestas per telefoną atvykti ir prisidėti prie kitų trijų, kurie nori lošti kortomis.

"Tai tu išeini?" klausia žmona.

"Taip. Labai svarbi operacija. Trys gydytojai jau tenai".

Po 10 Metų

J. YLA

Šia savaitę sukanka 10 metų nuo hitlerininkų pasidavimo ir karo užsibaigimo Europoje. Ta proga galima įvilgterėti atgal ir pasiteirauti, ar nėra ko nors pamokinančio.

Praėjusio karo priežastimi buvo fašizmas. Laikotarpis tarp dviejų pasaulinių karų Europoje buvo fašizmo laikotarpis. Visose mažesnėse Europos šalyse fašistų įsigalėjimas prasidėjo tuojaus po karo. Ant galo įsigalėjo fašizmas ir Vokietijoj. Iš visų Europos šalių už Tarybų Sąjungos sienų, fašizmas dar buvo silpnas tiktai Čekoslovakijoj, Francijoj, Anglijoj ir Švedijoj. Tiesa, jis ne visose šalyse turėjo valdžią, bet judėjimas buvo stiprus visur.

Kadangi fašizmas reiškėsi žiauria reakcija prieš kairiuosius, prieš darbo žmonių partijas ir organizacijas, jis rado daug simpatijos kapitalistų sluogsniuose. Didieji kapitalistai tuojaus pradėjo juos remti visais būdais. Kapitalistinės valstybės matė fašistuose dar didelį įrankį kovoje prieš Tarybų Sąjungą. Daugelis šalių rėmė Musolinį, Hitlerį ir kitus tikėdamiesi, kad fašistai puls ant Tarybų Sąjungos ir sunaikins bolševizmą. Fašistai, iš kitos pusės, geriausiai suprato šitą reiškinį ir pilniausiai pasinaudojo. Už tai jiems nebuvo sunku įsigalėti didžiumoje Europos valstybių.

Vokietija, Italija ir Japonija, kurios sudarė taip vadinamą antikominterinį ašį, turėjo visai kitus planus. Ši ašis galvojo ne tik apie Tarybų Sąjungą ir jos turtus, bet ir apie kitas sritis. Ši ašis planavo užkariauti visą pasaulį ir pasidalinti jį.

Tarybų Sąjunga ir visų kitų šalių pažangieji garsiai šaukė, kad fašizmas reiškia karą; kad jis siekia užkariavimo viso pasaulio. Buvo reikalaujama, kad demokratinės šalys sudarytų bendrą apsigynimo frontą. Bet Britanijos, Francijos, Amerikos ir kitų šalių valdonai neklausė šio įspėjančio balso. Britanijos ir Francijos lyderiai tiesiog kurstė Vokietiją traukti į Rytus.

Kada vokiečiai ir italai pradėjo veiksmų kampaniją, demokratijos nieko nedarė. To pasekoj Vokietija greitai užėmė Austriją, Čekoslovakiją, Klaipėdos kraštą.

Tik viena Tarybų Sąjunga pasipriešino. Ji, jausdama artėjančią audrą, mojosi pastoti hitlerininkams kelią Lenkijoj, Pabaltijo šalyse. Istorijoj, kada ji bus bešališkai parašyta, šie Tarybų Sąjungos žygiai bus pripažinti labai svarbiais. Nes jie labai daug reiškė hitlerininkų sulaikymui. Jei ne tas, gal jie ir būtų prasiveržę į užvolgį. O tada greičiausiai būtų buvę nebejmanoma sulaikyti hitlerininkų ir fašistų jėgas. Gal jos būtų pasiekusios Sibirą, susijungusios su japonais.

Vakarai, net ir tuomet, kada naciai puolė Lenkiją, nieko nedarė. Tiesa, Francija, Anglija, Kanada ir kelios kitos paskelbė karą, bet visas judėjimas buvo atkreiptas ne prieš Vokietiją, o prieš Tarybų Sąjungą, kuri pasitiko nacius viduryje Lenkijos, kuri vėliau susikirto su Manerheimu Suomijoj.

Kaip jau anksčiau minėjau, fašistai siekė daugiau, negu Vakarai manė. Ir štai, pasaulis nugirsta, kad hitlerininkai įsiveržė į vakarinį frontą — Belgiją, Olandiją, Daniją ir t.t. Vieną frontą truputį stabilizavo, tai kitą paspaudė. Pasivarę gerokai vakariniame fronte, jie vėl puolė į rytinį frontą. Vėliau ir japonai pradėjo savo veiksmus.

Čia mes matome aiškiai, kad fašistų veikimas buvo gerai suplanuotas, viskas buvo iškalno parengta.

Demokratinės šalys galų gale praregėjo ir pamatė, kad hitlerinė ašis turi grandiozinį planą, atsuktą tiek pat ir prieš demokratijas, kaip ir prieš Tarybų Sąjungą. Ačiū didelėm demokratijų ir socializmo solidarumui, fašizmas buvo nugalėtas.

Tos šalys, kurios pergyveno fašizmą, pasirinko liaudies demokratiją. Tai gerai suprantama. Buržuazinė sluogsniai buvo su fašizmu ir nebebuvo galima daugiau jais pasitikėti. To pasekoj matome naują padėtį Europoje.

Azijoje ir Afrikoje, žmonės, kuriems teko kariauti su hitlerininkais ir japoniškais jų sėbrais, užsimojo atsikratyti tų, kurie laikė juos savo vergijoj, bet reikalui atėjus pabėgo, negynė nuo užpuolikų.

Toks liaudies pakilimas baugino imperialistus dar karo metu, bet po karo jie visai įpuolė desperacijon. Ir to pasekoje matome juos vėl organizuojant visus fašistinius elementus prieš liaudies šalis. Vokietijai duodami ginklai, net atominiai, padedama visais kitais būdais, kad tik sustiprėtų išnaujo. Kapitalizmas jau užmiršo, ką hitlerininkai ir kiti reakciniai elementai padarė karo metu. Jie jau užmiršo, kad vien Osviencimo stovykloje hitlerininkai sudegino virš 4,000,000 žmonių.

Kokią Iš To Pamoką

Praeityje mes matėm, kad fašistiniai ir jiems artimi elementai mobilizavosi bolševizmo sunaikinimui, bet tikrumoje jie mobilizavosi viso pasaulio užkariavimui. Taipgi mes matome, kad tie padaužos labai patiko kapitalistams. Tokie Fordai ir panašūs ne veltui gavo medalius nuo Hitlerio.

Ir šiandien, šaukdami prieš bolševizmą, "komunistinę tironiją", už gelbėjimą "demokratijos", imperialistai nepasako teisybės. Jiems rūpi pasaulio dominacija. Gelbėdami kitus nuo bolševizmo, imperialistai įsigali visur. Pirma eina su ekonomine pagalba, paskui su militarine, o ant galo ir su patarėjais. Taip Amerika šiandien įsisteigė militarines bazes didžiumoje šalių. Geriausį pavyzdį duoda Indokinija. Pietiniame Vietname viešpatauja jau Amerika. Ir ji jau diktuoja, kas turi būti valdžioje. Matėm keletą pavyzdžių Pietų Amerikoje. Vis vardan gelbėjimo "demokratijos".

Dar vienas dalykas, kurį reikia įsidėmėti. Kaip žinome, Vokietija buvo demokratinė, kultūringa šalis. Ji buvo garsi industrija, mokslininkais, menu. Bet kas atsitiko su Vokietija? Hitlerininkai padarė vokiečių tautą barbarais. Jos žmonės sudegino 6,000,000 žmonių įvairiose stovyklose. Tokio žiaurumo istorija dar nežinojo.

Tas rodo, kad reakcija, fašizmas sugadina žmones, kultūringą tautą gali paversti žvėrimis. Reakcinė, karinė politika sužlugdo visą kultūrą, visą tautos pažangą.

Šiandien vedama kova už taiką, prieš karą, prieš atominius ginklus, yra kova už visos žmonijos gelbėjimą. Tai kova už išgelbėjimą civilizacijos. Karinė ir reakcinė politika, kurią veda imperialistai, veda prie to paties, prie ko buvo privedę hitlerininkai ir visi kiti jų sėbrai.

TRUPINIAI

Popiežius paskelbė, kad gegužės pirma būtų Švento Juozapo darbininko šventė.

Jis matyti neapsižiūrėjo, kad šventimas Pirmosios Gegužės yra pamėgdžiojimas komunistų.

—o—

Laikraščiuose buvo rašoma, kad šventasis sostas nutarė sutrumpinti mišias.

Kažin, kam tas taikoma, kunigams ar parapijonams.

Kaip ten nebūtų, bet faktas palieka faktu, kad ir popiežius už trumpesnę darbo dieną.

—o—

Vaduotojai skelbia, kad jie iškilmingai minės Lietuvos steigiamąjį seimą.

Jei jiems toks geras tas seimas buvo, tai kam jie pasmerkė jį, įvykdant perversmą ir įsteigiant smetoninę diktatūrą?

—o—

Ponas Tatcher demonstratyviai išėjo iš CCF, pareikšdamas, kad ji krypsta į kairę.

Kitaip sakant, tas pelnagrobis apsižiūrėjo, kad nėsavo vežime sėdi.

—o—

Nepriklausoma Lietuva rašo, kad JAV bendruomenės kūrėjai neįstengė paslėpti nepartiškumo. Ką jie nedarė, vistiek partijos išlindo į viršų.

Nelyginant, kaip ta yla iš maišo.

Dr. Šaipokas

Triukšmas Nepadeda

Tėviškės Žiburiai skundžiasi:

"Neretai dar ir dabar išgirstame sakant, kad didžioji lietuvių tautos nelaimė, dėl kurios kelios dešimtys tūkstančių lietuvių atsidūrė tremtyje, gal turėsianti nors tą prasmę, jog sustiprinsianti ankstyvesniosios išeivijos lietuviškąją dvasią, pagyvinsianti lietuviškąjį išeivių gyvenimą, atseit ir čia tiksiąs bendras dėsnis, kad nėra tokio blogo, kuris neišeitų į gerą. Tačiau stebint tą patį gyvenimą, deja, tokių išvadų vargu ar galima prieiti. Yra neabejotina tiesa, kad atplūdus tremtinių bangai lietuvių garsinimasis žymiai pakilo, kultūrinis gyvenimas paintensyvėjo bei pagilėjo, tačiau, deja, negalima pasakyti, kad visa tai būtų apėmę platesnes lietuvių mases. Gaila, bet neprivalome užmerkti akių, kad įvyko priešingas reiškinys. Anksčiau judinusieji lietuvišką reikalą pasitraukė, užleido vietą naujiems ateiviams. Teisybė, šieji daugeliu atžvilgiu buvo pranašesni, mokytesni, platesnių horizontų, tačiau jie visdėlto nepajėgė išvengti didžiulės klaidos — vietoje stoję greta, vietoje sustiprinę senųjų gretas, jie paprasčiausiai užėmė jų vietas ir dar dabar dažnai nepastebi, kad šita klaida gali būti lietuviškos išeivijos masei fatališka, kurios jau niekas nepajėgs atpirkti. Nedidelis reikalas ir visiškai nėra kuo didžiuotis, kad naujieji ateiviai pajėgia didesnį triukšmą sukelti, reikia susirūpinti, kad anie liko rezervuotais abejingais stebėtojais arba net nepalankiais skeptikais ir nuo viso viešojo gyvenimo šalinasi. Tokioje Kanadoje naujieji nors sudaro bent 50% ar daugiau visų lietuvių. O juk JAV tie naujieji nesudaro net 10% tų, kurie 1950 m. surašinėjimo metu užsirašė lietuviais (249,000). Argi pasiekiami šokie tokie rezultatai politinės kovos lauke galės atstoti tą milžinišką nuostolį lietuvybės ateičiai, kai didelis procentas senesniosios kartos lietuvių, nepritapdami prie naujos linkmės, negalėdami susigyventi su naujais veikėjais, nusišalina, ir kas blogiausia, nuošalumoj lieka ir jų vaikai. Tai nuostolis, kurio ir labai didelį kitokie pasisekimai lietuvių tautai niekad neatlygins. Tai yra reiškiniai, kuriais reikia susirūpinti visiems ir ieškoti receptų. Ir tai kuo greičiau.

"Visokiems karštiems patriotizmo moralizuotojams reikėtų pagalvoti ne vien apie gražų principą, bet ir kiekvieno plano tikslingumą esamosiose sąlygose. Tremtinių didelė dalis jaučiasi tarytum čia tebėra tremtiniškas gyvenimas. Daugelis net viešose kalbose, pvz. tautinėse šventėse ar minėjimuose, kalba, bei laikraštiniuose straipsniuose rašo 'mes tremtiniai, kai buvome stovyklose, kai bėgome iš Lietuvos, ir t. t.', tarytum kitokių ten nebūtų ar kitoks lietuvis to žodžio neskaitytų. Taip senasis išeivis, kuris tremtiniams čia kelią pramynė, kuris pakvietė juos ir priglaudė, pasijunta išstumtas iš gyvenimo, dėl to jaučiasi nejaukiai. Ir geriausių norų turėdamas, kitą kartą jis į tokią aplinką eis nenoriai.

"Tai yra didžiulė ir labai opi problema, kuri turėtų saistyti daugelį žygių, daugelį veiksmų ir užsimojimų. Nes pirmoji pareiga yra išsaugoti kiekvieną lietuvį, kiekvieną lietuvišką žmogų, o visa kita savaime ateis".

Iš to, kas Tėviškės Žiburių pasakyta, mes aiškiai matome, kad to laikraščio leidėjai jau apsižiūrėjo, kad tas triukšmas, su kuriuo atsirekomendavo naujieji, nepaviliojo seniau atvykusių ateivių. Priešingai, atitolino nuo jų. "Pūskitės, ponai, jei jums patinka, o mes pažiūrėsime, ką jūs pešite", senieji pagalvojo. Na, dabar jie patys mato, kad nieko neišėjo.

Bet ponai klysta, jei jie mano, kad bus galima surąsti planą, kurs padės jiems pasivilioti senuosius. Įsivaizduoti, kad jie esą kokie tai globėjai, kurie turi pareigą "išsaugoti kiekvieną lietuvį, kiekvieną lietuvišką žmogų", reiškia klysti ir toliau.

Senieji ateiviai gyvena Kanadoje ir Amerikoje gana senai. Daugelis iš jų at-

20 Milijonų Moterų Atsišaukė į Pasaulį

Dvidešimt milijonų japonių pasirašė peticiją, kuri reikalauja uždrausti atomines ir hydrogenines bombas. Jų pareiškime, greta kitko, sakoma:

"Japonai jau tris kartus buvome krikštijami atominiais ir hydrogeniniais ginklais. Mes, kaipo vieninteliai nukentėję nuo tų ginklų, negalime nutylėti. Mes atsišaukiame į kiekvieną protaujančią esybę pasaulyje, kad uždraustų gaminti, vykdyti bandymus ir praktikuoti vartojimą tokių ginklų, kaip hydrogeno bombos".

Peticijoj pareiškiama, kad Japonijos Parlamentas jau 1954 metų balandį vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuria uždraudė atomines ir hydrogenines bombas, taipgi reikalavo tarptautiniai kontroliuoti atominę energi j ą. Daug vietinių tarybų po visą kraštą taipgi priėmė panašias rezoliucijas.

—o—

Peticijoje apsakoma baisios pasėkos tomis bombomis apmėtymo Hiroshimos ir Nagasakio miestų. Pažymima, jog iš tuomet išlikusių gyvais, tūkstančiai tebekenčia kančias ir kas metai šimtais miršta.

Medikaliai patikrinus vaikus 11 moterų, kurios radosi už apie 1,000 yardų nuo eksplozijos vietos, atrasta, kad tik 1 iš 11 jų vaikų, jau suėjusių 5 metus amžiaus, turi normalią galvą. Kitų vaikų galvytės tebėra didumo kaip 1 metų kūdikio.

Medikališki raportai pareiškia, jog ši yra tiktai viena iš daugelio formų, su kokiomis gimsta atominiai sužalotų žmonių vaikai.

Moterų peticija toliau primena padėtį tų 23 žuvininkų, kuriuos sužalojo hydrogeninės bombos eksplozijos nuosėdos ant laivo Fukuryu-Maru.

Suzue, buvusio ant to laivo Shinzo Suzuki žmona, aprašo, kaip jautėsi jos vyras, kai jis sugrįžo nuo laivo tą 1954 metų kovo 14-tos vakarą:

"Mano vyras vos neišsikraustė iš proto nuo aršaus niežulio aplink ausis ir ant pakaušio. Sekamą rytą niežulys išbėrė visą jo kūną. Jis vartaliojosi ir mėtėsi lovoje, šaukdamas ir dusdamas nuo kančių, kaip žmogus suimtas karštligės".

Kiti žuvininkai kentė tokius ir kitokius skausmus: pilvo raižymą, vidurių sugedimą, niežulius, nusilpnėjimą ir kitus aiškiai matomuosius nuodijimo ir deginimo pažymius.

—o—

Tačiau visa tai buvo tik pradžia kančių. Aršiausia nelaime skaito sugadinimą kraują gaminančių organų, kaip kaulų smegenys. Tie odos niežuliai nebuvo tiktai paviršutiniai. Odos veikliosios celės tapo sužalotos radio-veiklos dulkių, odos audiniai pradėjo pūti, išsivystė gangrena. Dėl to kraujo kūneliai ir kaulų smegenų celės žymiai sumažėjo. O nuo to mokslas vaistų dar neturi. Jų visas likusis gyvenimas liekasi lovoje, po nuolatine medikališka priežiūra. Namams, šeimoms gyvenimui jie žuvę.

Keturiolika iš 23 yra pavieniai ir tokiais pasiliks iš baimės, kad jų vaikai galėtų gimti kaip nors sužaloti. Kančių suimtas, vienas jų yra pasakęs, jog jis kartą jautė norą apmėtyti Ameriką hydrogeninėmis bombomis, kad amerikiečiai suprastų tas kančias, kurias jie dabar pergyvena. Vienok dauguma jų sako, jog jis nelinkėtų nei vienam tokių protui ir kūnui kančių, kokias jie kenčia. Jie širdingiausiai trokšta, kad atominės, taip pat ir hydrogeninės bombos būtų uždraustos.

—o—

Hydrogeninių bombų išsprogdinimai sukėlė japonuose didžiausią rūpestį, taipgi pavojų jų gyvybei ir maistui. Žuvis yra liaudies vienu vyriausių maisto dėsnių. Juos pritrenkė žinia, kad daug sužvejotų žuvų buvo atrastos radio-veiklos paliestos. Aišku, jų nepalietė dulkės. Jos tą radio-veiklų elementą gavo vandenyje ir maiste, kurį jos iš vandens ėmė. Bijomasi, kad dėl to žuvys negalės pakankamai daugintis, augti. Tuomi galėtų pavojingai sumažėti maisto išteklius.

—o—

Norintiems lengviau suprasti Japonijos moterų atsišaukimą ir tų baisių bombų vyko dar pirm pirmojo pasaulinio karo. Kiti po karo. Bet lietuviškumo neišsižadėjo. Tebeina jų laikraščiai, tebegyvuoja organizacijos. Susitikę tebesikalba lietuviškai. Išrodo, kad naujieji greičiau ištautės, negu senieji. Tas matoma jau dabar.

Truks daug laiko, kol ponai pamatys tikras priežastis, kurios skiria juos nuo senųjų lietuvių. Apie tai nėra prasmės jiems kalbėti, nes jie dar nepribrendę tam reikalui. Juos pirma turi pamokinti gyvenimas.

baisų pavojų pasauliui, įskaitant ir mus pačius, verta kiekvienam pamatyti naują japonų filmą "Hiroshima". Ją pagamino, jai fondą sukėlė, Japonijos mokytojų unija, su pagalba kitų unijistų ir bendrai taikos šalininkų. Vaidina grupė geriausių artistų, su talka tūkstančių tų, kurių tėvus, mažus kūdikius, gimines, kaimynus pražudė atominė bomba.

New Yorke filmą neužilgo pradės rodyti Baronet Teatre, prie Third Ave. ir 59th St. Ar ji bus rodoma kitur, priklausys nuo jos pasisekimo tame teatre ir nuo eilės kitų sąlygų.

M-tė

Įžymusis Kalbininkas

J. Jablonskio 25-sias Mirties Metines Minint

Lietuvių literatūrinės kalbos ugdytojas Jonas Jablonskis visą gyvenimą buvo realistas, praktikas, domėjęsis ne vien tiktai kalbos klausimais, bet ir šiaip įvairiomis visuomenės bei kultūros gyvenimo sritimis. Ypač artima jo širdžiai buvo grožinė literatūra.

Jablonskio nuomonę, ne kalbininkai, bet rašytojai, atrinkdami iš gyvosios liaudies kalbos geriausius "grūdelius", kuria ir tobulina literatūrinę kalbą. "Rašomoji kalba yra pačios tautos ir mokančių jos kalbą rašytojų, ne kalbininkų produktas", — rašė jis 1914 m. savo straipsnyje "Mūsų kalbininkai". Kalbininkų uždavinys tik atskleisti liaudies kalbos dėsnius ir žiūrėti, kad tie dėsniai nebūtų griaunami, laužomi. O jeigu "rašytojas, nesutikdamas su kalbininkais, mėgina vieną kitą dalyką saviškai pasakyti, kad jis, nesitenkindamas kalbininko patarimais, rūpinas pats vis gražiau, aiškiau ir tiksliau savo mintis reikšti. . . tuo tik džiaugtis tereikia", — ten pat rašė J. Jablonskis.

XIX amž. rusų kalbininkų bei rašytojų įtakoje susidaręs teisingas pažiūras į lietuvių literatūrinės kalbos kūrybą bei normalizavimą, J. Jablonskis labai vertino K. Donelaičio, o taip pat J. Žemaitės, J. Biliūno ir kitų pažangiųjų lietuvių rašytojų kūrinius.

Ypač brangino J. Jablonskis įžymiosios lietuvių liaudies rašytojos J. Žemaitės raštus, prie kurių ir pats pridėjo savo ranką (redagavo, taisė jų kalbą ir t. t.).

J. Jablonskis nemaža prisidėjo ir prie pažangiųjų lietuvių rašytojų J. Biliūno, G. Petkevičaitės-Bitės raštų redagavimo, išleidimo bei išpopuliarinimo. Tąi yra jo didelis nuopelnas.

J. Jablonskio asmens bei kalbinės veiklos bruožai teigiamai charakterizuoja įžymųjį mūsų kalbininką, tiek daug prisidėjusį prie dabartinės lietuvių nacionalinės literatūrinės kalbos pamatų sukūrimo.

J. Petrauskas
("Švyturys")

Italijos prezidentu išrinktas Giovanni Gronchi, vienas iš kairiųjų krikščionių demokratų.

Kai kam išrodo, kad Italijoj dešinieji darosi nepopuliarūs.

Andras Hegedus, naujas Vengrijos premjeras. Prie Negio vyriausybės jis buvo vicepremjeras.

Pietinės Ontarijos Lietuvių
Ruošiamas

Liaudies Balso

Metinis Piknikas

įvyks

Sekmadienį, Birželio - June 26

HEMSLEY WOODS PARKE
Prie West Westinghouse

Hamilton, Ont.

Prašome ruoštis dalyvauti.

LB Pikniko Komitetas

Gražiai Paminėjo Susitikimą Prie Elbos, Vokietijoj

MASKVA. — Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų veteranai, kurie susitiko prie Elbos, Vokietijoj, baigiant mušti hitlerininkus, vėl turėjo iškilmingą susitikimą. Šiuo tarpu Maskvoje.

Devyni Jungtinių Valstijų veteranai, atstovai tų veteranų, kurie susitiko su tarybiniais kariais prie Elbos, orlaiviu atskrido čia atnaujinimui draugystės, kuri išaugo bendroje kovoje prieš hitlerizmą.

Tarybų Sąjungos veteranų organizacija priėmė amerikiečius labai draugiškai.

Pulkininkas E. Porfiriev, kalbėdamas tarybinių veteranų vardu, pareiškė, kad jis pergyvena didžiausį malonumą susitikdamas su tais, su kuriais susitiko ant Elbos.

Įvairenybės

Nieko Nejaučia

Pemburyje, Anglijoj, gyvena 8 metų berniukas, Richard Mains, kurs nejaučia skausmo, šalčio ar karščio. Aplamai, jis neturi jokio dasilytėjimo jausmo. Gydytojai sako, kad tur būt kito tokio Anglijoje nėra.

Gydytojai dažnai ima jį į ligoninę dėl ištyrimo. Jie peša iš jo galvos plaukus ir stebi, ar jis jaučia. Bet jis nieko nejaučia.

Berniukas niekad neverkia, nesiskundžia, kad jam ką skaudėtų. Šiaip jis yra gabus ir gana jautrus. Jis baisiai rūpinasi, kada mato kitus vaikus verkiant ar girdi dejuojant.

Iš vienos pusės, išrodytų, jog jis laimingas, kad nejaučia skausmo. Iš kitos, tačiau, jam yra daug pavojų. Sykį jis akis taip smarkiai patrynė, kad net sužalojo. Reikėjo specialisto, kad išgelbėjus regėjimą.

Sykį karštos pečiaus durys dasilytėjo jo koją. Kadangi jis nejaučia skausmo, tai jis nepasitraukė. Tik vėliau pasirodė, kad jis nudegęs koją. Jam nesudaro skirtumo, ar daiktas šaltas, ar karštas.

Dabar jis dėvi specialius drabužius, kurie saugo jį nuo netikėtų apsideginimų ir susižeidimų.

Kada kiti pasakoja, kad jie jaučia šaltį, karštį, skausmą, tai jis galvoja, ką tas reiškia.

Mokslininkai vadina jį ganglineuropatu. Jie kol kas negali surasti būdo, kaip būtų galima pagydyti jį nuo to.

Montrealo Žinios

Unijos Reikalauja Daugiau Apdraudos Bedarbiams

Montrealo Amatų ir Darbo Unijų Taryba (TLC-AFL) priėmė rezoliuciją, kurioje prašo, kad visų Kanados unijų Centralinė Taryba (Trades and Labor Congress of Canada) visomis galimybėmis užprotestuotų prieš valdžios žygį mojantis nukirsti nedarbo apdraudos laikotarpį. Rezoliucija nurodo, kad nors Kanados valdžia, būk, žada pakelti nedarbo pašalpos mokestį nuo $24 iki $30 į savaitę, bet tuo tarpu sutrumpinti pašalpos mokėjimo laikotarpį nuo 51 savaitės, kaip dabar yra, ligi 30 savaičių. Kas reiškia, kad jei darbininkas atsidurs į bedarbių eiles ilgesniam laikui, tai nors jis ar ji gaus į savaitę daugiau pašalpos, bet sutrumpinus laikotarpį, jam bedarbių pašalpos išeis mažiau arti $200.

—o—

Popieros Darbininkai Laimėjo Algų Pakėlimą

Apie 5,500 popieros išdirbystės Kvebeko provincijoje darbininkų, kurie dirba Canadian International Paper Mills įmonėje, pasirašė vieniems metams naują darbo sutartį, sulig kurios visiems darbininkams pakeliamos algos 5%. Šale pakėlimo algų, samdytojai daugiau primokės linkui ligoninės apdraudos, gauti užmokestį pilnai laike ligos ir t. t.

—o—

Pašalino iš Unijos Unijos Pareigūną

Kiek laiko atgal francūziško tautininkų rytinio laikraščio Le Devoir darbininkų dalis, išėjus nesusipratimui su laikraščio leidėjais, paliko darbą ir pastatė pikieto liniją prie leidyklos. Pikietavo International Typographical unijos (AFL-TLC) lokalas. Tuo tarpu National Syndicate of Linotype Operators unijos (CCCL) lokalo prezidentas peržengė pikieto liniją. Už tai lokalas pašalino jį ne tik iš prezidento vietos, bet išmetė visiškai iš katalikų sindikatų unijos ir nutarė nepriimti atgal kol jis gyvas bus.

Geras unijos lokalo pavyzdys.

—o—

Serga

Teosė Taruškienė nesveikuoja, serga. Buvo Daktarų ligoninėje, o dabar, gydytojo priežiūroje, gydosi namie.

Matas Mašnickis (sūnus) susirgęs ir randasi, jei dar negrįžo namo, Royal Victoria ligoninėje.

Kazimieras Vosylius puolė nuo laiptų ir sunkiai susižeidė. Gydosi namie.

J.—

Europos Šalių Darbo Žmonių ir Profsąjungų Atstovų Konferencijos Atviras Laiškas

LEIPCIGAS. — Europos šalių darbo žmonių ir profsąjungų atstovų konferencijoje buvo priimtas toks atviras laiškas tarptautiniams profsąjunginiams susivienijimams:

Tarptautinei krikščioniškųjų profsąjungų federacijai,

Tarptautinei laisvųjų profsąjungų konfederacijai,

Pasaulinei profsąjungų federacijai,

Visoms į jas įeinančioms organizacijoms.

Draugai!

Mus, kurie kreipiamės į jus šiuo laišku, pasiuntė milijonai 25 tautybių darbo žmonių į Europos šalių darbo žmonių ir profsąjungų atstovų konferenciją, kuri įvyko Leipcige 1955 metų balandžio 22 - 24 d. d.

Taip pat, kaip ir darbininkai, kurie pasiuntė mus į šią konferenciją, mes priklausome įvairių pakraipų profsąjungoms, mes turime įvairius politinius, filosofinius ir religinius įsitikinimus.

Mes vieningai nutarėme imtis uždavinio išreikšti jums nerimą, kurį patiria Europos darbo žmonės ryšium su dabartine tarptautine padėtimi ir kuris pasireiškė mūsų konferencijoje.

Paryžiaus susitarimų ratifikavimas atveria kelią vokiškojo militarizmo atgaivinimui. Jis suteikia galimybę sudaryti naują agresyvų vermachtą, vadovaujamą buvusių hitlerinių generolų. Šis ratifikavimas padidina atominio karo pavojų, kurio grėsmė pakibo ties visu pasauliu.

Jau dabar tai reiškia paspartintas ginklavimosi varžybas, augimą karinių biudžetų, kurių sunkumą norima uždėti ant darbo žmonių pečių. Auga mokesčiai, didėja išnaudojimas. Plečiasi puolimas prieš darbo užmokestį, darbo žmonių masių socialinius iškovojimus, profsąjungines ir demokratines teises.

Visi be skirtumo darbo žmonės kenčia nuo pasekmių, kurias sukelia šie aktai, grasinantieji Europos saugumui ir taikai visame pasaulyje, tautų gerovei ir laisvei.

Todėl mes kreipiamės į jus, į profsąjungines organizacijas, kurių pareiga — ginti darbo žmones.

Mes esame giliai įsitikinę, kad, jeigu jūs, tarptautinės profsąjunginės organizacijos ir jūsų vienijamos profsąjungos, vieningai veiksite taikai išsaugoti, jūs sudarysite neįveikiamą veiksmų vienybės judėjimą darbo žmonių tarpe. Tuo būdu jūs suteiksite didelę pagalbą kovoje prieš tautų atmetamą Paryžiaus susitarimų įgyvendinimą, padėsite išvengti atominio karo.

Tai taip pat milijonų Europos darbo žmonių įsitikinimas.

Todėl mes siūlome, kad jūsų atstovai neatidėliojant susitiktų tarp savęs ir bendrai apsvarstytų klausimą, kaip pašalinti skurdą ir nelaimę, kurios gresia darbo žmonių masėms.

Mes pareiškiame, kad visose Europos šalyse milijonai darbininkų, milijonai darbo žmonių kupini tvirto pasiryžimo neleisti įtraukti savęs į karo sūkurį. Visomis savo jėgomis jie nuolat kovoja ir kovos už kolektyvinį saugumą, už tautų gerovę.

Iš savo profsąjunginių organizacijų, iš jūsų jie laukia veiksmingos pagalbos šioje kovoje. Jiems bus nesuprantama, jeigu jūs liksite kurti jų raginimui.

Jūsų sąžinė, darbininkų veikėjų, darbo žmonių atstovų sąžinė privers jus atsiliepti į šį raginimą ir tuo būdu įnešti savo indėlį į pergalės reikalą kovoje už taiką, duoną ir laisvę.

Mes prašome jus siųsti jūsų atsakymus Leipcigo konferencijos organizaciniam komitetui

Europos šalių darbo žmonių ir profsąjungų atstovų konferencija.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrikinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų
8537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S REAL ESTATE
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS
Otto Ramanauskas
2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR
Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

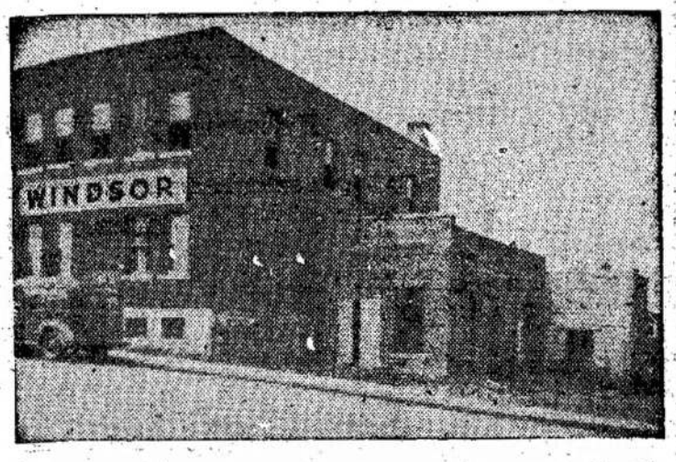

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.
20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 Church Ave. TRenmore 6679
VERDUN, QUE.

M. KAUNAITĖ

Liaudies Lenkijoje

(Kelionės Įspūdžiai)

Šių metų kovo 15 dieną TSRS Aukščiausiosios Tarybos delegacijos sudėtyje aš atvykau į Lenkijos Liaudies Respublikos sostinę — Varšuvą. Delegacija išbuvo Lenkijoje tiktai vieną savaitę, bet ir per tą trumpą laikotarpį suspėjome daug ką pamatyti, o ypatingai pajutome lenkų tautos nuoširdumą ir svetigumą, jos meilę mūsų šaliai, tarybinei liaudžiai.

Kovo 16 d. mes, delegacijos nariai, aplankėme Tarybinės Armijos karių brolišku kapus Varšuvoje. Čia padėjome vainiką prie paminklo tarybiniams kariams, žuvusiems išvaduojant Varšuvą.

Jaudinantis buvo mūsų susitikimas su Lenkijos Liaudies Respublikos seimo deputatais. Visa mūsų delegacija buvo pakviesta į seimo prezidiumą. Kai seimo maršalas J. Dembovskis kiekvieną Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos delegacijos narį supažindino šu seimo deputatais, salėje kildavo audringos ovacijos.

Šis Lenkijos seimo posėdis virto neišardomos Tarybų Sąjungos ir Lenkijos tautų broliškos draugystės demonstracija. Jis niekuomet neišdils iš mano atminties.

Sekančią dieną, kovo 17 d., teko aplankyti J. V. Stalino vardo Kultūros ir mokslo rūmus, statomus Varšuvoje Tarybų Sąjungos jėgomis ir lėšomis. Tai didingi rūmai. Jie jau pastatyti, reikia tik užbaigti įrengti kongresų salę, kurioje tilps daugiau kaip 6,000 žmonių. Tokių rūmų neturi nė viena Europos šalis. Mus sužavėjo rūmuose įrengtos vaikų ir jaunimo teatrų patalpos, sporto salė, didžiulis plaukiojimo baseinas, puikūs vestibiuliai ir kitos patalpos.

Visą šią dieną mes paskyrėme susipažinimui su Varšuvos miestu ir priemiesčiais. Tarybinės ambasados darbuotojai mums parodė kinofilmą, kaip atrodė Varšuvo ją išvadavus. Miestas buvo nušluotas nuo žemės paviršiaus. O dabar? Tai visai naujas, iš griuvėsių pakilęs miestas.

Jame gyvena daugiau kaip milijonas gyventojų. Neatpažinti senosios karo metais hitlerininkų nualintos Varšuvos. Ji daug gražesnė, negu buvo prieš karą. Ją puošia puikiai suderinti architektūriniai ansambliai. Pažymėtina, kad kai kurie istoriniai ansambliai iš naujo atkurti, pastatyti pagal išlikusius dokumentus ir nuotraukas.

Kovo 18 vakare Lenkijos Liaudies Respublikos Valstybės tarybos pirmininkas Aleksandras Zavadskis surengė priėmimą TSRS Aukščiausiosios Tarybos delegacijos atvykimo į Lenkiją proga. Priėmimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip šeši šimtai žmonių, vyko šiltoje aplinkoje, draugiškuose pasikalbėjimuose su Lenkijos Liaudies Respublikos visuomenės ir kitų liaudies demokratijos šalių atstovais.

Šio priėmimo metu buvo keliami įvairūs tostai mūsų šalies tautų garbei, už tautų draugystę, už taiką. Mane labai sujaudino Lenkijos Liaudies Respublikos Ministrų Tarybos Pirmininko J. Cirankevičiaus pakeltas tostas už lietuvių tautą.

Savo kalboje jis pareiškė, kad lenkų tautą su lietuvių tauta riša daug bendro tiek istorijos, tiek kultūros atžvilgiu. Buvusieji Lenkijos valdantieji sluoksniai vedė mūsų tautą kiršinimo ir neapykantos politiką. Ir tai buvo didžiausia nelaimė lenkų tautai. Gi dabar liaudies Lenkijos politika yra tautų bendradarbiavimo ir draugystės politika. J. Cirankevičius užbaigė savo kalbą šūkiu: "Tegyvuoja mūsų tautų draugystė!"

Kovo 19 dienos rytą nuvykome į traktorių gamyklą "Urusus", esančią 15 km nuo Varšuvos. Gamybiniuose cechuose susitikome su darbininkais ir darbininkėmis. Darbininkai mus sutiko labai draugiškai. Prie manęs priėjo jaunas lenkas ir užkalbino lietuviškai. Pasirodo, jisai 1946 metais su savo tėvais išvyko iš Vilniaus į Lenkiją. Jam tuomet buvo 16 metų. Dabar jis dirba ekonomistu įmonėje, baigia neakivaizdinį ekonomikos inžinierių institutą. Neužmiršo lietuvių kalbos, sakėsi pasiilgęs Vilniaus.

Tą pačią dieną mes, trys delegatai — drg. drg. Volkovas, Safronovas, aš, ir Tarybų Sąjungos Ambasadorius Lenkijoje aplankėme valstybinį ūkį, kuris yra 20 kilometrų nuo Varšuvos. Ūkis gerai tvarkomas, pristato Varšuvai daug daržovių.

Naktį iš 19 į 20-tą išvykome traukiniu į Krokuvą. Krokuvą pasiekėme 9 val. ryto. Apsigyvenome Vavelyje XIV amžiaus rūmuose. Viešėdami Krokuvoje, pirmiausia aplankėme didžiulį V. I. Lenino vardo metalurgijos kombinatą Nova Hutoje, 25 km nuo Krokuvos. Kombinatas statomas Tarybų Sąjungai padedant, pagal tarybinį projektą, paruoštą mūsų specialistų. Kombinatas užima 12 kv. km plotą. Iš 5 statomų aukštakrosnių užbaigta 2 statyba. Jos jau duoda produkciją. Išleidžia produkciją koksochemin i s kombinatas, kurio gaminiai išvežami ir į Rumuniją, Vokietijos Demokratinę Respubliką, Vengriją. Mūsų apsilankymo proga buvo sušauktas kombinato darbininkų, specialistų ir tarnautojų kolektyvo susirinkimas. Susirinko daugiau kaip 6,000 žmonių.

(Bus daugiau)

Reikalingas Nekilnojamo Turto Pardavėjas
Kreiptis
WILES REAL ESTATE
1981 Eglinton Ave. W. RU. 1-6164
Toronto

Naują ar Seną Tinkavimą Atlieka
Tinkuotojas
(STASSEN)
Darbą atliekame sąžiningai, gerai ir pigiai.
Apkainavimas veltui.
Kreiptis Tel. RO. 2-6055 Toronto

NAMŲ DARBO ALUS
Geriausias alus, kokį galima pirkti už pinigus
Galima pasidaryti 50 painčių tiktai už
$2.25
Pas mus taipgi yra pilnas asortimentas
"Pet" maisto ir reikmenų
DUNDAS SUPPLY CO.
3348 Dundas St. West Tel. RO. 7-4120
Pristatome į namus kasdien

Visokių Pieno Produktų Krautuvė
Modern Dairy
847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429
Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kuktai

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. H. RAPER, Managing Director
981 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

Petro Bepirščio Bičių
Šviežias Medus
Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Statant naujus ar taisant senus namus sąžiningai ir bile kur už prieinamą kainą patarnauja
TINKUOTOJAS
Otto Bolter
463 Clinton St. - Toronto - Tel. OL. 8306

LIETUVIS PLUMBERIS
(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

H. KORSAKIENĖ

Gyveniman Išėjus

(Tąsa)

Gydytojas Petrulis suneria rankas už nugaros ir neslėpdamas kylančio niršulio, žiūri į moterį. Jo akyse įsižiebia aštrios liepsnelės:

— Ko nori, aš klausiu, a?

— Kad, daktare, pats malonėtum pažiūrėti sūnelio... neaplenktum... Jau savaitė kaip paguldėm ligoninėn — su krūtine jam kažkas... Gal kokių geresnių vaistų jam...

— Klausyk, motin, — gydytojas Petrulis stengiasi kalbėti kiek galima ramiau: — ir kam tu mane, senį, taip įžeidi, a?

— Ką jūs, daktare, saugok dieve... Savo karvytės, ką tik iš muštokės... — nesupratusi gydytojo, ima teisintis moterėlė.

— Tu, motin, matyt, taip galvoji — sviestu nepatepsi — tai nežiūrėsim tavo sūnaus, a?.. — Ir jis liūdnai palinguoja baltą galvą. — Tuoj dėkis sviestą į krepšį, kol dar nesupykau. O tavo sūnų, nebijok, ir be sviesto žiūrėšim ir gydysim, nesirūpink!

— Už gerą širdį, motin, ačiū, — suramina moterėlę gydytojas Petrulis, jau imdamas jos gailėtis. — Tik nieko man nereikia, — ir mostelėjęs ranka, nueina šalin takučiu.

Rodos, ir pikta ir pykti negali! Mato — ne iš blogo... Toks jau nuo mėrių metų įsišaknijęs žmonėse supratimas: užmokėti — geriau gydys... O kas kaltas? Rasi ne mes patys, gydytojai, a?

—o—

...Šiandien gydytojas Petrulis atėjo į ambulatoriją labai smagus.

— Sveiki tamstos! — linksmai pasakė, peržvelgdamas laukiamajame gausiai susirinkusius ligonius. Vienam kitam, arčiau sėdinčiam, ištiesė ranką. — Kaip gyvuoja, pergaliečiai, a? — kreipėsi į sėdintį prie durų senyvą kolūkietį stora skepeta apvyturiuotu kaklu. — Pamažėli, sakai... O kas pačiam, tėvuk, tokioj darbymetėj nutiko, a? Ar pirmutinis pas mane iš eilės? Na, užeik, užeik, pažiūrėsiu — ir, pradaręs kabineto duris, praleido kolūkietį į vidų.

Išklausęs jo nusiskundimų ir atidžiai jį ištyręs, gydytojas suramino ligonį:

— Ar girdi, tėvuk, a? Jei viską padarysi, kaip liepiau, tai ligi rugiapiūtės vėl būsi sveikas kaip ridikas. — Nuėjęs prie praustuvo ir plaudamas rankas, atsigręžęs į ligonį, dar paklausė: — O kaip gyvuoja gerbiamoji jūsų daržininkystės brigadininkė, a?

— Ar mūsų Agota, daktare?

— Ta pati. Ar jau dideli jos pomidorai? — ir juokaudamas paaiškino: — Gulėjo ji pas mane, tėvuk, su plaučiais... Kasdieną mudu su ja pešėmės! "Negulėsiu daugiau, ir gana!" — sakydavo, ir daryk su ja, ką nori, a? Girdi, mano pomidorų daigai baigs peraugti, ir veržėsi iš ligoninės namo, kad nė nulaikyti negalėjau, — juokėsi gydytojas, prašydamas perduoti brigadininkei linkėjimus.

Ir taip kiekvienam ligoniui surado jis gerą žodį, su kiekvienu pajuokavo, paklausinėjo apie gimines, apie kaimynus.

Kai, pagaliau, išleido iš kabineto paskutinį ligonį, diena jau slinko į vakarą. Pakėlęs ant kaktos akinius, gydytojas Petrulis pasėdėjo dar vienas prie stalo, pirštais trindamas akis. Jo veidas dabar atrodė labai išvargęs ir senas, pečiai nusmuko.

Pakabinęs kampe prie praustuvo baltą chalatą, jis išėjo iš kabineto. Laukiamasis jau buvo tuščias. Iš lėto perėjęs ilgu koridorium, gydytojas nusileido cementiniais laiptais į kiemą. Čia jis sustojo ir užsirūkė, po sunkios darbo dienos, valandėlę mėgaudamasis ramiu vasaros pavakariu.

Ant suoliuko sodelyje sėdėjo naujoji ordinatorė Orintaitė, matyt, kažko laukdama. Pamatęs ją, gydytojas Petrulis prisiminė, kaip viena iš medicinos seserų jam jau pakuždėjo, esą, apžiūrinėdama chirurginį skyrių, naujoji ordinatorė labai kraipiusi galvą, sakiusi, kad ir operacinis stalas primityvus, padėčių negalima keisti, ir kad instrumentų mažoka...

"Oi, greitai išlepo mūsų jaunimas", — pagalvojo su kartėliu gydytojas Petrulis ir priėjo prie Elenos.

— Gėrimės šiltu pavakarėliu, a? — familiariškai užkalbino jaunąją gydytoją, atsisėsdamas šalia jos ant suoliuko.

— Daktarės Smirnovos laukiu, — paaiškino trumpai Elena. — Kartu eisime namo.

Pešiodamas savo skystą barzdelę, gydytojas Petrulis pažiūrėjo į Eleną pro akinių viršų:

— Tai kaip, kolege, praėjo pirmoji diena? Girdėjau, mūsų ligoninė nepatinka, a? — paklausė staiga kandžiai.

— Kodėl... — sumišo, nesitikėjusi tokio klausimo, Elena, — tik ankšta labai skyriuje, ir pūliuojančiųjų palata per arti nuo operacinės...

— Per arti? — valandėlę gydytojas Petrulis aštriu žvilgsniu žiūrėjo į naująją bendradarbę, tarsi norėdamas kiaurai ją peržvelgti. Jo liesas, gyslotas kaklas pastebimai paraudo. — Per arti tamsta sakai, a? — pakartojo. — Visai teisingai. Tik šitai mes ir patys gerai žinome! — nulenkęs galvą, jis dar kartą žvilgterėjo į Eleną pro akinių viršų, su pasitenkinimu pastebėdamas, kaip ligi ausų išraudo jaunos gydytojos veidas. Ir lyg norėdamas sušvelninti savo žodžius, pridūrė jau su šypsniu: — Dėl to mes ir laukėme tamstos, kad padėtum mums čia geriau susitvarkyti...

Elena pabandė teisintis, bet gydytojas Petrulis jau nusuko kalbą, pasiteiraudamas, kaip ji įsikūrusi pas daktarę Smirnovą, kaip jai patinką Šilgaliai ir, baigęs rūkyti, sunkiai pasikėlė nuo suoliuko, draugiškai ištiesdamas Elenai ranką:

— Na, man jau ir namo laikas, — ir nužingsniavo per kiemą, gerokai jau sulinkęs pečiuose, stengdamasis dar aukštai nešti baltą savo galvą.

"Va, jau ir kritikos gavau", — pagalvojo Elena, žiūrėdama įkandin nutolstančiam gydytojui Petruliui, kuris iš pirmos pažinties patraukė ją savo kiek stačiu, bet nuoširdžiu atvirumu.

Argi senojo gydytojo priekaištas nebuvo teisingas? Argi šį rytą, apžiūrinėjant drauge su direktore ir seserim Pranute chirurginį skyrių, neprislėgė jos sunkus jausmas? Argi galėjo patikti jai tos ankštos ir niūrios, perpildytos ligonių palatos, perdarytos iš buvusių vienuolyno celių, su ištrupėjusiomis nuo laiko ir drėgmės cementinėmis grindimis... Tiesa, direktorė Merkienė guodėsi, esą, šių metų bėgamojo remonto plane jau numatyta sudėti naujas medines grindis... Esą jau ir lentos išskirtos, tik vis su tais finansais striuka... O ta mažutė kaip kišenė operacinė, išdažyta jau kiek pageltusiais aliejiniais dažais... Argi apie tokią operacinę svajojo Elena?

Ir vis dėlto... argi Elena nepastebėjo šalia visų šių trūkumų to, ją sujaudinusio, rūpinimosi, kuris žvelgė iš Merkienės veido, kuris skambėjo senojo gydytojo Petrulio žodžiuose? Tai, ką vakar naktį ji išgirdo Annos Pavlovnos kalboje, tai šiandien pamatė savomis akimis: ši nedidelė ligoninė tolimuose Šilgaliuose atkakliai nenorėjo atsilikti nuo pažangiųjų dabarties gydymo metodų! Didžiojo mokslininko Pavlovo portretas ne vien tik puošė direktorės kabineto sieną — ligoninės kolektyvas, atrodė, iš tikrųjų stengėsi persiimti ir jo mokslo dvasia. Įsižiūrėdama į žemesniojo personalo darbą ir stebėdama jo santykiavimą su ligoniais, Elena iš karto pajuto, kad jo tarpe atliekamas didelis auklėjamasis darbas.

Įeinant į chirurginį skyrių, sesuo Pranutė ištiesė Elenai minkštas šlepetes:

— Prašom, daktare. Mes čia vaikštom tyliai, pagal tą apsauginį režimą, — paaiškino ji su pasididžiavimu.

Ir tikrai, Elena netrukus pati įsitikino pavyzdinga tyla ir ramybe, palaikoma visoje ligoninės patalpoje. Pastebėjo ji ir nuoširdžias pastangas sukurti ligoninės buityje jaukumą. Šen ir ten kabojo mėgėjiškos akvarėlės; sesuo Pranutė paaiškino Elenai, jog tai vidurinės mokyklos moksleivių dovana ligoninei. Palatas puošė gėlės ir rankdarbiai, kuriuos, esą, išsiuvinėjusios budėjimo metu pačios medicinos seserys ir slaugės ligonių akims pradžiuginti.

Elena, sėdėdama dabar ligoninės kieme ant suoliuko, dar kartą prisiminė tuos prieštaringus savo pirmuosius įspūdžius... Galvojo apie žmones, su kuriais čia susitiko ir su kuriais teks jai dabar dirbti. Vieni iš karto patraukė ją į save, kiti pasirodė ne tokie malonūs, svetimi. Atmintyje iškilo susirūpinusios direktorės Merkienės akys, prisiminė jos griežta pastaba gydytojui Prišmantui rytmetinėje penkiaminutėje. O kas jis per vienas, tas gydytojas Prišmantats? Toks pilnas pasitikėjimo ir išdidumo, su juokingu ūsų kuokšteliu panosėje ir tokiu šaltu, sunkiu žvilgsniu... "Jau kito tokio specialisto mūsų ligoninėje nėra"... — prisiminė Elena sesers Klasčiūtės žodžius ir suktą jos šypsnį.

Daug kas ligoninės gyvenime tebebuvo Elenai dar nežinoma, neaišku. Tačiau pirmasis slegiantis įspūdis pamažu blėso. Elena net pati nepajuto, kaip jos galvoje jau ėmė kilti sumanymai dėl tolesnio darbo, dėl chirurginio skyriaus pirmųjų pertvarkymų.

Belaukdama išeinant Annos Pavlovnos, ji kurį laiką dar sėdėjo ir susimąsčiusi galvojo apie savo ateitį.

Šviesus pavakarys jau apgaubė kiemą. Ant senų išsišakojusių kaštonų prie baltos sienos nejudėjo nė vienas lapas, ir atrodė, kad visą ligoninę apėmė gilus poilsis.

Štai, kaip praėjo jos pirmoji darbo diena...

Naktinis Budėjimas

Jau pirmomis savaitėmis Elenai teko įsitikinti, kiek darbo laukė jos Šilgalių ligoninėje ir kaip be galo reikalingos buvo čia jos rankos.

Vieną naktį ji budėjo ligoninėje.

Buvo jau netoli vidurnakčio.

Apsiavusi minkštomis šlepetėmis, begarsiais žingsniais ji dar kartą perėjo koridorių, sustodama prie užtemdytų palatų ir įsiklausydama į jų neramią tylą.

Grįžusi į budėjimo kambarį, nedegdama šviesos, ji valandėlę sustojo prie atviro lango, stengdamasi prisiminti, ar nebus dar ko nors pamiršusi atlikti.

Padangėje, viršum miegančio miestelio kabojo siauras ir blyškus delčios piautuvas. Šalta, negyvėliška jo šviesa užliejo visą prekyvietę ir susigūžusius apie ją namelius. Seni kaštonai palei ligoninės langą klojo ant grindinio tirštą šešėlį. Niekas netrikdė nakties tylos.

Rodos, viskas tvarkoje. Ligonių sunkioje būklėje nėra, ir Elena gali ramiai valandėlę nusnūsti.

Ji atsisegė juosmenį, privėrė langą ir, atsigulusi, išsitiesė ant kieto ceratinio gulto, kuris po įtempto dienos darbo pasirodė jai patogus ir minkštas.

Prieš užsnūsdama, ji dar pagalvojo apie Aldoną: nieko nerašo, varliūkštė! O taip šventai užtikrino — tuoj pirmą dieną viską viską smulkiai aprašysianti! Ir Ignas žadėjo rašyti... Kaip gyvas stovėjo jis dabar jos akyse, toks, kokį matė jį — tą paskutinį rytą Vilniuje, autobusų stotyje, atėjusį jos išlydėti. Vienplaukis, su atsegtu baltu lietpalčiu, susijaudinęs ir kiek išsiblaškęs...

— Na, laimingai... laimingai...

Tai buvo jo paskutiniai žodžiai, nustelbiami motoro burzgėjimo, kai autobusui sujudėjus, jis dar ėjo greta, o ji, išsikišusi pro langą, mosavo jam ranka. Jo žvilgsnyje buvo tada tiek daug švelnumo. Tose trumparegėse mielose jo akyse...

Elena ilgai gulėjo užsimerkusi, bijodama nuvyti tą brangų atsiminimą.

Jau beužmiegančią ją privertė suklusti ūmai išniręs iš nakties tylos sunkus ratų dardėjimas. Tolydžio artėdamas jis brovėsi į miegančio miestelio ramybę, ardydamas ją ir keldamas nerimą.

Ratai, trankiai atriedėję prekyvietės grindiniu, sustojo prie ligoninės ir tučtuojau prie durų sučirškė elektrinis skambutis. Vieną, antrą, trečią kartą! Ranka, spaudžianti mygtuką, matyt, ląbai nerimo.

Ligoninė atgijo. Tyliai trinktelėjo budinčios sesers kambario durys. Nušliuožė minkšto apavo prislopinti skubūs žingsniai. Prieangyje pasigirdo sujaudinta, užsi-

kertanti kelių žmonių greitakalbė. Paskui koridorium nudundėjo sunkūs sanitarų žingsniai su neštuvais.

Elena pašoko, įžiebė kambaryje elektrą ir, skubiai susitvarkiusi, išėjo į koridorių.

Jai priešais, plevėsuodama chalato skvernais, jau bėgo laiptais sesuo Pranutė.

— Daktare, atvežė sunkiai susižeidusį, — pranešė ji, greitai alsuodama. — Iš Lapšelių remonto dirbtuvių.

Elena sustojo prispaudusi ranką prie krūtinės, staiga pajutusi suplazdėjusią savo širdį... Štai ji viena ligoninėje, akis į akį turi sutikti pavojų! O gal iškviesti ką nors iš vyresniųjų? Merkienės nėra... išvykusi į Vilnių. Gal Prišmantą? Petrulį?

— Pirmoji pagalba vietoje buvo suteikta? — paklausė ji, stengdamasi neparodyti susijaudinimo.

— Sakė — buvo... Bet, daktare, baisiai nukraujavęs... be pulso, jau merdi...

Pranutė žiūrėjo į Eleną plačiai išplėstomis, atsakymo laukiančiomis akimis.

"Ji nepasitiki manimi", — dingtelėjo Elenai. Valandėlę ji svyravo, kol pagaliau, sukaupusi visą savo valią, pasakė kiek galėdama ramesniu balsu:

— Tik nesijaudinkit, sesele. Eime! — ir šie jos žodžiai suramino ją pačią.

Dar atlikdama universiteto klinikoje subordinatūrą, Elena ypatingai išgyvendavo naktinius budėjimus, visada turtingus netikėtų, pavojingų atvejų, jaudinančių ir reikalaujančių didelio šaltakraujiškumo bei greitos orientacijos. Bet ten ji buvo ne viena. Greta savęs ji visada jautė prityrusio chirurgo pagalbą, klausė jo patarimų, mokėsi iš jo.

O štai dabar, tučtuojau ji pati viena turės padaryti savarankų sprendimą — tikslų, vienintelį ir nepakeičiamą. Ir nuo jo gal būt, priklausys žmogaus gyvybė!

Ji bėgte nubėgo laiptais ir, sesers Pranutės lydima, įžengė į tvarstomąjį. Jau tarpduryje mėtusi žvilgsnį į paguldyto ant neštuvų žmogaus veidą — su paaštrėjusiais bruožais, pamėlynavusiomis lūpomis, giliai įdubusiomis ir pajuodusiomis akimis — ji iš karto suprato: šiame kūne gyvybė vos vos berusena. Skubiai ištrynusi spiritu rankas, ji priėjo prie sužeistojo.

Pranutė pradengė kraujo prisisunkusius tvarsčius, ir Elena, net atšoko atgal, išvydusi kažkieno nemokančios rankos padarytą baisų dalyką: guminis raištis buvo suveržtas žemiau žaizdos, o iš atdaros arterijos nesulaikomai almėjo kraujas...

Kiekviena sekundė dabar buvo seikėjama gyvybės kaina.

Akimirksnyje Elenai grįžo susitvarkymas. Aštri mintis ėmė dirbti skubiai, diktuodama veikimo kryptį.

Nedelsdama ji sustabdė kraujoplūdį ir, sesers Pranutės padedama, padarė skubų konservuoto kraujo perliejimą ligoniui. Tačiau išsekusios širdies tai jau nebepajėgė atgaivinti. Atbėgo iškviestas daktaras Petrulis, bet ir jis nieko nebepagelbėjo.

Ligonis merdėjo.

Palinkusi prie mirštančiojo, vis dar nenorėdama paleisti jo šąlančios rankos, tarsi stengdamasi savąja sušildyti ją, Elena žiūrėjo į vis labiau pilkėjantį veidą ir sekė išsigandusiomis akimis kaklo arterijos tvinksnį... Tarsi plonytis vorantiklio siūlelis, jis vos pastebimai virpėjo, trūkčiojo ir pagaliau — nutrūko...

Sugniūždinta šios pirmosios nesėkmės, Elena sunkiai nuėjo tamsiu koridorium ligi pat jo galo ir čia sustojo, priglaudusi galvą prie lango stiklo. Viršum miestelio stogų jau raudo siauras saulėtekio ruožas. Aplinkui viskas pamažu budo, švito... Šviesos spinduliai sklido kas kartą plačiau, skverbėsi į visus pašalius, žadindami gyvybę. Ligoninės sode, atbudęs, čirptelėjo kažkoks paukštukas, jam atsiliepė antras ir trečias... Ir rodėsi lyg šią naktį čia nebūtų įvykusi skaudi, neatitaisoma nelaimė...

Elena ilgai stovėjo, priglaudusi kaktą prie šalto rasoto stiklo, prislėgta sunkaus kaltės jausmo.

Dar prieš keliolika minučių ji užčiuopė savo pirštais ploną, virpančią gyvybės giją. Ir nepajėgė išlaikyti jos!

Tai buvo pirmoji jos kova su mirtimi, ir ji pralaimėjo!

Kodėl?

Kažkas tyliai priėjo ir, sustojęs užpakalyje, apkabino jos pečius.

— Negalima taip...

Skausminga susitvenkusios ašaros spaudė gerklę, ir ji vos girdimai paklausė:

— Bet juk mes... viską padarėme?

Gydytojas Petrulis liūdnai pakratė galvą:

— Ne viską...

Elena krūptelėjo ir su išgąsčiu atsigręžusi pažiūrėjo į jį.

— Ne!?

Jis suspaudė jos pečius ir pasakė su skausmu balse:

— Neužbėgom nelaimei už akių, štai kas... Nieko nėr baisiau, kada pasijunti bejėgis, nors pirštus nusigraužk! — ir švelniai glostydamas jos pečius, jis kalbėjo, tartum pats su savimi: — Daug ką užplanavome, bet maža ką tepadarėme... Tų rankų vis trūksta, neapspėjame...

Sunki Pradžia

Į Kuktiškio mašinų traktorių stotį Elena išėjo gerokai būkštaudama — ar pasiseks jai sėkmingai atlikti pasiimtąjį uždavinį. Kai po atmintingos nakties Elena pirmoji pasiūlė neatidėliojant pradėti sužeidimų profilaktiką visose aplinkinėse remonto dirbtuvėse, direktorė Merkienė visų pirma ją ir nukreipė į Kuktiškio MTS.

Anna Pavlovna tada įspėjo, kad MTS direktorius draugas Bužas esąs žmogus stataus būdo ir pasitikįs savimi.

— Man teko su juo susidurti raikome, — sakė ji. — Atrodo, pasisekimas išpaikino žmogų. Du kartus iš eilės jie gavo pereinamąją vėliavą, na, ir apsvaigo direktoriaus galvelė! O Bužas žmogus užsispyręs, vienašališkas, ir susišnekėti su juo bus gana nelengva, — ir padrąsindama Eleną, pridūrė: — Bet tu nebijok, kirsk jam iš peties, ir tik iš karto tono nenuleisk. O trūkumų pas jį, mūsų akimis žiūrint, kiek aš žinau, rasi nemaža.

Diena pasitaikė kaitri, buvo pats vidurvasaris. Jau gerokai nuo dienovidžio nusiritusi saulė vis dar negailestingai svilino. Bespalvis, nuo kaitros tarsi išblankęs dangus buvo plynas — be mažiausio debesėlio, be vieno paukščio padangėje. Kelias dulkėjo, ir tik lengvas, šiltas vėjelis, kartas nuo karto padvelkdamas Elenai į veidą, švelniai kedeno plaukus ir gaivino sudrėkusią kaktą. Iš abiejų vieškelio pusių drums tėsi neaprėpiami plotai javų. Elena prisiminė, kaip prieš pora dienų jos grįžo drauge su Anna Pavlovna tuo pačiu vieškeliu iš kolūkio "Lenino keliu", kur patikrino kolūkiečių sveikatą. Saulė tada jau leidosi, skubėdama pasinerti už akiračio, o visas dangaus kraštas degė, lyg gaisro apimtas. Jos sustojo ir ilgai grožėjosi javų masyvu, kuris plaukė, siūravo prieš jas, nušviestas vakaro žaros, sakytum išlydytas auksas.

Anna Pavlovna džiugiai tarė:

— O čia juk ir mūsų darbo įdėta, ar ne tiesa?

Eidama dabar vieškeliu, Elena galvojo, kad ir šiandieninis jos uždavinys — įsikišti į MTS darbą — irgi siejasi su šiuo aplinkui vilnijančiu javų lauku...

Iš tolo išvydusi plačiai išsimėčiusią MTS sodybą, Elena sulėtino žingsnį, nelyginant mokinė prieš egzaminą, baimingai artėjanti prie stalo su išklotais ant jo bilietais, kurių didelė dalis jai labai minglotai težinoma...

Argi galvojo ji kada universitete, jog turės reikalo su mechanizatoriais, su traktorininkais, kad privalės įsikišti ir į jų darbą? Ir nuo ko čia pradėjus, kad iš karto pagautų tikrą, teisingą toną, kad nepasirodytų naujokė šioje nežinomoje srityje? O jeigu ir direktorius, ir visi tie mechanizatoriai iš karto pajus jos menką išmanymą ir pasijuoks iš jos?

Elena ryžtingai atmetė galvą, pasitaisė sunkias kasas ir dirbtinai laisvu žingsniu įsuko į MTS kiemą, mintyse kartodama keletą iš anksto paruoštų frazių apie profilaktinę tarybinės medicinos kryptį.

(Bus daugiau)

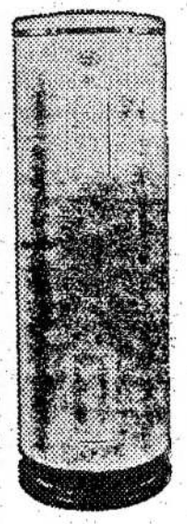

Už Elektrą Tik $2.51 į Mėnesį
(Flat rate)
—o—
Nereikia įmokėti
iš kalno
—o—
Daug šilto vandens su
Inglis
Elektriniu vandens
šildytuvu
—o—
10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

OL. 4253 — — — Toronto

Tel. OL. 6381 Res. OL. 9106

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolino stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:
JOHN KAMICHAITIS
899 BLOOR ST. WEST TORONTO

TAYLOR'S REGENT
SERVICE STATION
College and Lansdowne Kampas
Telefonas: OL. 1977
(Dabrovolskių Žentas)

Mes Dabar Parduodam

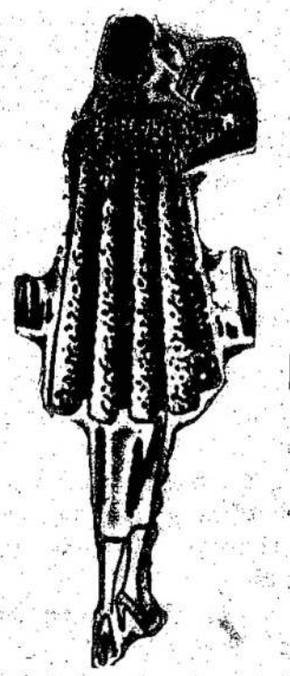

Geriausios Rūšies Futrai, Žakietus, Skraistes ir Kalnierius
- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas WAlnut 1-8971

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gegužės mėn. 19 dieną, 7 valandą vakare, Lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Kviečiame visus narius ir simpatikus atsilankyti. Daug svarbių reikalų turime apkalbėti.

Kuopos Valdyba

60 Metų Atgal

TORONTO. — LaSalle teatre, pradedant ketvirtadienį, gegužės 19, bus rodoma nauja ukrainiška filma su angliškais paaiškinimais. Filma vadinasi "Žemė" (The Land), pagaminta iš Bukavinos gyvenimo 60 metų atgal.

Tai tragiška ir žiauri istorija gyvenimo Bukavinoj pabaigoj praėjusio šimtmečio, kada visus žmones dominavo alkis žemės. Filma paremta tikrais įvykiais. Joje parodoma, kaip brolis užmuša brolį, kad paveldėjus tėvo žemę.

Filma smulkmeniškai pavaizduoja ukrainišką gyvenimą 60 metų atgal, įskaitant to meto vestuves.

Rep.

REIKALAUJA $12,000,000 DĖL ALGŲ GARANTIJOS

WINDSOR. — George Burt, UAWU direktorius Kanadoje, pranešė, kad jo unija įteikė General Motors korporacijai Kanadoje tokius pat reikalavimus dėl algų garantijos, kaip ir Jungtinėse Valstijose.

Užtikrinimas metinės algos GM darbininkams, sako unijos šaltiniai, kainuotų korporacijai nemažiau $12,000,000 per metus.

Toronto Lietuvių Moterų Kliubo Choras

Ruošia

Koncertą — Šokius

Šeštadienį, Gegužės 28 Dieną

85 Christie St. Auditorijoj

Programoje: Choras, duetai, kvartetas, vyrų sekstetas ir monologai.

Šokiams Grieš Orkestras

Pasivaišinimui įvairūs gėrimai ir užkandžiai

VISI MALONIAI KVIEČIAMI

Pradžia 6.30 val. vakaro

Rengėjos

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Paminėjo LLD Sukaktį

Pereitą šeštadienį Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa suruošė puikų balių paminėjimui 40 metų, kaip ši draugija susiorganizavo. Publikos buvo pilna salė. Svečių buvo ne tik iš Hamiltono, bet ir Windsoro.

Šeimininkės ir šeimininkai skaniai pavaišino ir pagirdė visus dalyvius, o draugas K. Kilikevičius, šios draugijos Kanados Veikiančio Komiteto pirmininkas, pasakė tam vakarui pritaikytą prakalbą, apibūdindamas draugijos literatūrinius ir aplamai visuomeninius darbus per tuos 40 metų ir prieš žmonią stovinčias užduotis, ragindamas, kad draugijos nariai ir toliau tęstų tokį kilnų darbą.

Vakaras užsibaigė laisvu pasikalbėjimu ir šokiais.

—o—

Užbaigė Aukštąjį Mokslą

Draugų Gaižauskų sūnus Vytautas pastaruoju laiku užbaigė kvotimus ir šio mėnesio pabaigoje jau gaus paaukštinimą — daktaro laipsnį. Taigi, Vytatutas Gaižauskas, dar nesulaukęs nė 25 metų amžiaus, bus Dr. V. Gaižauskas. Tai bus pirmas iš Kanados lietuvių pasiekęs tokio aukšto mokslo.

Jis dirba Ottawoje prie mokslinių tyrinėjimų.

—o—

Pereitą šeštadienį atsibuvo "graduation" ceremonijos įteikimui diplomų užbaigusiems Ryerson institutą. Tarp studentų buvo ir windsoriečių Svirplių duktė Eleonora. Ji stoja dirbti prie sveikatos departamento laboratorijos.

Ta proga jos tėvai buvo atvykę į Torontą ir dalyvavo iškilmėse.

Drauge su L. J. Svirpliais buvo atvykusi Mrs. Baltulienė su sūnumi, aplankyti torontiečių.

Susižiedavo

Susižiedavo Edna Lauruševičiūtė su James Webber. Vestuvės įvyks spalio mėnesį.

Reporteris

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 puslp.)

hitleriai ir jie pasieks tai, ko nepasiekė anie.

Tokių yra ir Londone, ir Paryžiuje. Tokių žmonių yra visame pasaulyje. Bet jie mažumoje. Ir reikia manyti, kad jie visuomet ir pasiliks mažumoje.

Pasaulis, pasimokinęs iš praeities, gavęs didžiulių ir žiaurių lekcijų, mūsų nuomone, bus atsargesnis ir budresnis. — **Laisvė.**

PARDAVIMAS $1,000.00 Atlyginimo **PARDAVIMAS**

Jei Blusteino Furniture negali duoti $75.00 nuolaidos ant bile nacionaliai žinomo šaldytuvo.

Blustein's Furniture

721 Queen St. W. EM. 8-6376
531 Queen St. W. EM. 8-0720
EM. 8-9922

PARDAVIMAS **PARDAVIMAS**

Yorke Brothers

Funeral Chapel

Erdvi Koplyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. ROgers 7-5241

TORONTO

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: OR. 4175

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

6 Adelaide St. East

Ofiso telef. EM. 6-9591

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Suite 403 455 Spadina

Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989

Rezidenc. MIdway 9352

Puiki Nauja Ukrainų Filma

„ЗЕМЛЯ"

"Žemė" — Drama iš Bukovinos Gyvenimo. SPALVOTA

Ukrainiški dialogai — angliški paaiškinimai

Vieną Savaitę Pradedant **Ketvirt. Gegužė 19 LA SALLE**

Ant Dundas St. W., netoli Spadina

Durys atsidaro 6 val. vakaro

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą.

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

J. LUNSKY

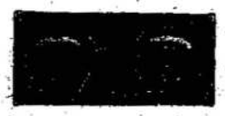

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 3924

Automobilių Radiatorių Reikalais Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: **WA. 3-4237**

Savininkė A. Rušėnienė